

สาระสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเงิน
และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ค.ศ.1988

3.1 รูปแบบและเนื้อความแห่งตราสาร

ตราสารเปลี่ยนมือ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินนั้นเป็นตราสารที่มีลักษณะเฉพาะตัว การโอนตราสารดังกล่าวนั้นเป็นรูปแบบของการโอนหนี้ซึ่งมีลักษณะพิเศษ โดยผู้รับโอนตราสารนั้นอาจพ้นจากข้อต่อสู้บางประการของลูกหนี้ หรือข้อเรียกร้องบางประการจากบุคคลภายนอก เพราะหลักการของตราสารเปลี่ยนมือนั้นคือสามารถโอนเปลี่ยนมือได้โดยสะดวกเพื่อส่งเสริมการใช้ตราสารนี้ในทางการค้า การกำหนดรูปแบบของตราสารจึงมีความจำเป็นเพื่อให้เกิดความชัดเจน และจำแนกจากตราสารประเภทอื่นสำหรับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ก็ได้รับเอารูปแบบต่างๆจากทั้งสองระบบกฎหมายหลักมาบัญญัติไว้เช่นกัน โดยมีรูปแบบและเนื้อความที่อนุสัญญาฉบับนี้ได้กำหนดไว้

3.1.1 รูปแบบแห่งตราสาร ตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศที่บังคับใช้ตามอนุสัญญาสหประชาชาติฉบับนี้ จะต้องมึลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 1 ว่าด้วยขอบเขตการบังคับใช้และรูปแบบของตราสารแห่งอนุสัญญา คือ

3.1.1.1 คำบอกชื่อ ตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ตามข้อ 1 (1) และ (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ กำหนดว่าต้องมีคำบอกชื่อว่า “ ตัวแลกเงินระหว่างประเทศ (UNCITRAL Convention) ” หรือ “ ตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ (UNCITRAL Convention) ” และระบุไว้ในเนื้อความแห่งตัวด้วย เนื่องจากอนุสัญญาสหประชาชาติ ฉบับนี้มีแนวคิดเรื่องการให้สิทธิเลือกบังคับใช้อนุสัญญาโดยสมัครใจ ดังนั้น หากคู่สัญญาประสงค์จะนำอนุสัญญาดังกล่าวมาบังคับใช้กับตัวแลกเงิน หรือตัวสัญญาใช้เงิน จึงต้องระบุคำบอกชื่อไว้ในตราสาร

เพื่อให้คู่สัญญาฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทราบอย่างชัดเจน

3.1.1.2 แสดงลักษณะระหว่างประเทศ ตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ จะต้องระบุสถานที่ต่อไปนี้อย่างน้อยสองแห่ง ซึ่งอยู่คนละประเทศไว้ในตัว ได้แก่

- (1) สถานที่ออกตัว
- (2) สถานที่ซึ่งระบุถัดจากลายมือชื่อของผู้ส่งจ่าย
- (3) สถานที่ซึ่งระบุถัดจากชื่อของผู้จ่าย
- (4) สถานที่ซึ่งระบุถัดจากชื่อของผู้รับเงิน
- (5) สถานที่ใช้เงิน

ทั้งนี้ สถานที่ออกตัวหรือสถานที่ใช้เงินจะต้องตั้งอยู่ในรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฯ และต้องระบุไว้ในตัวด้วย ส่วนกรณีตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศก็ต้องระบุเช่นเดียวกันยกเว้นแต่ (3) สถานที่ซึ่งระบุถัดจากชื่อของผู้จ่าย ตามข้อ 2 (1) และ (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นตราสารที่ใช้ระหว่างประเทศ

บทบัญญัติในข้อนี้ มุ่งให้มีการระบุสถานที่ที่อยู่คนละประเทศไว้ในตราสาร โดยไม่จำเป็นต้องระบุรายละเอียดถึงที่อยู่ของผู้ส่งจ่ายหรือผู้รับเงิน เพียงแต่ระบุประเทศไว้ก็เป็นการเพียงพอแล้ว เช่น ตัวแลกเปลี่ยนออกโดยผู้ส่งจ่าย คือ นายเจ. บราวน์, ประเทศออสเตรเลีย สั่งให้จ่ายเงินแก่ นายเอ. เปโตรฟ, ประเทศบัลแกเรีย เป็นต้น¹ สถานที่ซึ่งระบุถัดจากลายมือชื่อของผู้ส่งจ่ายหรือที่ระบุถัดจากชื่อของผู้จ่ายหรือชื่อของผู้รับเงิน จึงหมายถึงภูมิลำเนาของผู้ส่งจ่ายหรือผู้จ่ายหรือผู้รับเงินนั่นเอง

หลักกฎหมายเช่นนี้ในอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตัวแลกเปลี่ยนและ

¹ UNCITRAL, " II . International Payments , " Yearbook of UNCITRAL Vol. XIII (1982) : 127.

ตัวสัญญาใช้เงิน ค.ศ. 1930 ได้บัญญัติไว้ในข้อ 1 และ ข้อ 75 แต่ไม่มีบทบัญญัติเช่นนี้ในระบบกฎหมาย Anglo-American เพราะการกำหนดรูปแบบเช่นนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมกับอนุสัญญากรุงเจนีวาที่มุ่งใช้บังคับกับตราสารระหว่างประเทศเท่านั้น จึงต้องมีบทบัญญัติที่แสดงลักษณะระหว่างประเทศแห่งตราสารนั้น ซึ่งตอบสนองการปฏิบัติทางการค้าในปัจจุบัน เพราะในแวดวงการค้า การธนาคารนั้น ปกติมักจะระบุสถานที่ส่งจ่ายหรือสถานที่ออกตัวและสถานที่ใช้เงินไว้ในตราสารที่ใช้เพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศ²

3.1.1.3 รูปแบบที่จำเป็น ตามข้อ 3 (1) และ (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ กำหนดให้ตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศจะต้อง

- (1) ทำเป็นหนังสือตราสาร
- (2) มีคำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้ใช้เงินตามจำนวนที่กำหนด ให้แก่ผู้รับเงินหรือตามคำสั่ง
- (3) ใช้เงินภายในเวลาที่กำหนด หรือเมื่อทวงถาม
- (4) ระบุวันที่
- (5) ลงลายมือชื่อผู้ส่งจ่าย (หรือผู้ออกตัว)

“หนังสือตราสาร” แม้จะไม่ได้ให้คำจำกัดความไว้ในหมวด 2 การตีความแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ แต่ปรากฏในรายงานของเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติว่า หนังสือตราสารนั้นให้รวมถึงการกระทำโดยวิธีการใด ๆ ที่แสดงถ้อยคำในรูปแบบที่เห็นได้ชัดเจน³

“ลายมือชื่อ” ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและ

² Jurgen Dohm, The American Journal of Comparative Law, : 481 - 482.

³ UNCITRAL, “ II . International Payments , ” Yearbook of UNCITRAL Vol III (1972) : 147.

ตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศข้อ 3 (1) (d) กำหนดว่าตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศต้องลงลายมือชื่อโดยผู้ส่งจ่ายและในข้อ 3 (2) (d) กำหนดว่าตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศต้องลงลายมือชื่อผู้ออกตัว และในข้อ 5 (k) ได้ให้คำจำกัดความ ลายมือชื่อ ว่าหมายถึง การลงลายมือชื่อโดยวิธีเขียนด้วยมือและการลงลายมือชื่อโดยทางโทรสาร หรือการรับรองอย่าง ลายมือชื่อโดยวิธีอื่น ส่วนลายมือชื่อปลอมนั้นให้รวมถึง การลงลายมือชื่อโดยไม่ถูกต้องตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นด้วย

ทั้งระบบกฎหมายเอกรูปแห่งกรุงเจนีวา และพระราชบัญญัติตัวเงินของอังกฤษต่างก็มี ได้ให้คำนิยามของลายมือชื่อไว้ แต่ใน Uniform Commercial Codes (UCC) * ของสหรัฐอเมริกา ได้ให้คำนิยามไว้ว่า ลายมือชื่ออาจทำโดยใช้ชื่อใด ๆ รวมถึงชื่อการค้า ชื่อสมมติ หรือ เครื่องหมายที่ชี้แทนลายมือชื่อด้วยการเขียน รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ใด ๆ ที่คู่สัญญา ยอมรับ ⁴ หากมิได้ให้คำจำกัดความไว้อย่างชัดเจนนั้น จะทำให้เกิดความไม่แน่นอนว่าลายมือชื่อนั้นจะถือว่าสมบูรณ์ในประเทศที่ตราสารนั้นได้เปลี่ยนมือไปหรือมีการฟ้องร้อง ⁵ รูปแบบที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ เกิดจากความพยายามหาจุดร่วมกันระหว่างระบบกฎหมายเอกรูปแห่ง กรุงเจนีวาและระบบ Common Law เพื่อให้เป็นที่ยอมรับได้ทั้งสองระบบ จากคำตอบ แบบสอบถามของ UNCITRAL เพื่อศึกษาการร่างอนุสัญญาฉบับนี้ วิเคราะห์คำตอบส่วนใหญ่แล้ว

* UCC. Section 3-401 (2) “ A signature is made by use of any name , including any trade or assumed name upon the instrument , or by any word or mark used in lieu of a written signature ” .

UCC. Section 1-201 (39) “ ‘ Signed ’ includes any symbol executed or adopted by a party with present intention to authenticate a writing ” .

⁴ Norman Penney , “ The Draft Convention on International Bills of Exchange and International Promissory Notes : Formal Requisites , ” The American Journal of Comparative Law 27 (1979) : 517.

⁵ UNCITRAL , “ I. International Payments , ” Yearbook of UNCITRAL XVIII (1987) : 51.

จะพอใจกับการลงลายมือชื่อโดยการเขียนด้วยมือมากกว่าวิธีอื่น เพราะวิธีอื่นนั้นอาจปลอมแปลงได้ง่ายกว่า และมีบางกลุ่มได้พิจารณาแยกเป็น 2 กรณีคือ กรณีลายมือชื่อของผู้รับเงินและผู้อาวัลนั้นควรทำโดยวิธีเขียน ส่วนลายมือชื่อของผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังนั้นให้ใช้วิธีอื่นนอกจากวิธีเขียน อย่างไรก็ตาม คำตอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำหนดรูปแบบของลายมือชื่อด้วยวิธีโทรสารนั้น คำตอบส่วนใหญ่ต่างมีแนวโน้มว่าควรยืดหยุ่นสำหรับการลงลายมือชื่อด้วยวิธีทางโทรสาร⁶ ทั้งนี้เพราะในยุคการค้าในปัจจุบันนั้นการใช้โทรสารทางการค้าเป็นที่แพร่หลายอย่างมาก

กรณีที่ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินนั้น มิได้ระบุข้อความตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา เช่น ไม่มีคำบอกชื่อหรือมีไม่ครบถ้วน หรือแสดงสถานที่ออกตัวหรือใช้เงินไว้ไม่ถูกต้อง อันจะส่งผลให้บังคับใช้ตามอนุสัญญานับนี้ไม่ได้ ซึ่งจะต้องนำกฎหมายภายในของแต่ละประเทศโดยอาศัยหลักกฎหมายขัดกันมาบังคับใช้กับตราสารแทน และอาจเกิดปัญหาว่าตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินมีรูปแบบตามที่กฎหมายภายในของประเทศนั้น ๆ หรือไม่

เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว อนุสัญญานับนี้จึงได้วางหลักเรื่องรูปแบบโดยให้มีสาระสำคัญคล้ายคลึงกับระบบกฎหมายหลัก เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินตามที่กฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ ดังนั้น บทบัญญัติในหมวด 1 ขอบเขตการบังคับใช้และรูปแบบของตราสารของอนุสัญญา ก็เพื่อสร้างความมั่นใจว่าตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินตามอนุสัญญานี้ สามารถบังคับใช้กับกฎหมายภายในของประเทศที่มีได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาได้ด้วย⁷ โดยพยายามให้ใกล้เคียงกฎหมายภายในทั่วไปมากที่สุด แม้ว่าอาจจะไม่เป็นไปตามกฎหมายภายในของทุกประเทศก็ตาม

3.1.2 การกำหนดดอกเบี้ยในตราสาร การใช้เงินตามตัวแลกเงินระหว่าง

⁶ UNCITRAL , “ III. International Payments, ” *Yearbook of UNCITRAL II* (1971) : 122.

⁷ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” *Yearbook of UNCITRAL III* (1972) : 149.

ประเทศตามอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากจะต้องกำหนดเป็นจำนวนที่แน่นอนแล้วอาจกำหนดให้คิดดอกเบี้ยได้ตามข้อ 7 (a) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ โดยจะต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ในตราสารด้วย มิฉะนั้นจะถือว่ามิได้เขียนไว้ในตราสารว่าให้ใช้เงินพร้อมดอกเบี้ยตามข้อ 8 (5) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ และอาจกำหนดเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอนหรืออัตราลอยตัวโดยอิงกับอัตราดอกเบี้ยอัตราใดอัตราหนึ่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายและใช้กันทั่วไป เช่น อัตราดอกเบี้ยของตลาดการเงินต่าง ๆ ได้แก่ Libor หรือ Sibor เป็นต้น * และอาจกำหนดขั้นสูงหรือขั้นต่ำของอัตราดอกเบี้ยที่อ้างอิงไว้ในตราสารก็ได้ ตามข้อ 8 (6) และ (7) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

อนุสัญญากรุงเจนีวา ข้อ 5 นั้นยอมให้กำหนดดอกเบี้ยในตราสารได้เฉพาะกรณีที่ตั้งกำหนดให้ใช้เงินเมื่อได้เห็นหรือภายในเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็น หากเป็นตัวเงินประเภทอื่น ๆ นั้นแม้จะกำหนดดอกเบี้ยไว้ก็ให้ถือว่ามิได้ระบุไว้เลย และการกำหนดดอกเบี้ยนั้นจะต้องระบุอัตราดอกเบี้ยไว้ด้วยมิฉะนั้นจะถือว่ามิได้กำหนดเรื่องดอกเบี้ยไว้เลย ขณะที่พระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของประเทศอังกฤษ ในมาตรา 9 (1) และ UCC Section 3-106 (1) (a) ของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น กำหนดให้จำนวนเงินที่ต้องใช้ตามตัวเงินนั้นจะต้องกำหนดเป็นจำนวนแน่นอนแม้ว่าจะต้องใช้ดอกเบี้ย ซึ่งจากการตอบแบบสอบถามของ UNCITRAL เพื่อศึกษาการร่างอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศในกลุ่มอนุสัญญากรุงเจนีวาต่างก็พึงพอใจกับการที่ยอมให้กำหนดดอกเบี้ยในตัวเงินได้ แม้จะมีความเห็นแย้งว่าการกำหนดดอกเบี้ยจะทำให้จำนวนเงินที่ต้องใช้ตามตัวนั้นไม่แน่นอน⁸

* อัตราดอกเบี้ยที่เรียกว่า Libor นั้นมีคำเต็มเรียกว่า London Inter- Bank Offered Rate หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารในตลาดการเงินลอนดอนที่จะให้ยืมแก่ธนาคารชั้นดีด้วยกัน ส่วน Sibor หรือ Singapore Inter-Bank Offered Rate ก็มีความหมายทำนองเดียวกับ Libor แต่เป็นตลาดการเงินสิงคโปร์ที่เรียกว่า Asian Currency Unit หรือหน่วยเงินตราอาเซียน (กิตติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์ , “ การใช้กฎหมายไทยในสัญญากู้ยืมเงินระหว่างประเทศของภาคเอกชน ” 2527 : 160.)

⁸ UNCITRAL , “ III. International Payments, ” *Yearbook of UNCITRAL II* (1971) : 120.

นอกจากนี้ ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาในข้อ 48 และ 49 ยังได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยในกรณีใช้สิทธิไต่เบี่ยไว้เป็นอัตราตายตัว คือ ร้อยละ 6 นับจากวันถึงกำหนดชำระเงิน โดยเปิดโอกาสให้ประเทศรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา สามารถตั้งข้อสงวนโดยเปลี่ยนเป็นใช้อัตราดอกเบี้ยของกฎหมายภายในประเทศของตนได้ โดยให้ตั้งข้อสงวนได้ในขณะที่ให้สัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนของอนุสัญญากรุงเจนีวา แต่ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงิน และตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศนั้นไม่มีบทบัญญัติกำหนดอัตราดอกเบี้ยตายตัวไว้ เพียงแต่กำหนดไว้ในข้อ 70 (2) แห่งอนุสัญญาว่า อัตราดอกเบี้ยนั้นต้องเป็นอัตราดอกเบี้ยที่อาจเรียกเก็บได้ในการพิจารณาคดีในเขตอำนาจศาลที่มีการชำระเงิน⁹

บทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดดอกเบี้ยในตัวแลกเงินระหว่างประเทศ และตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ จึงเป็นบทบัญญัติที่ตอบสนองต่อการค้าระหว่างประเทศในการกำหนดเรื่องดอกเบี้ยไว้ในตัว สอนประเด็นว่าจะทำให้จำนวนเงินที่ใช้ตามตัวนั้นไม่แน่นอนนั้น ผู้เขียนเห็นด้วยว่าจำนวนเงินที่ต้องใช้นั้นราคาแน่นอนอยู่ แม้จะมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ก็ตามเพราะผู้ที่เกี่ยวข้องกับตราสารย่อมสามารถทราบจำนวนดอกเบี้ยได้ จึงไม่น่าจะถือว่าทำให้จำนวนเงินที่ต้องใช้นั้นไม่แน่นอนแต่อย่างใด

3.1.3 การชำระเงินตามตราสารเป็นงวด ๆ ต่อเนื่องกัน จำนวนเงินที่พึงต้องใช้ตามตัวแลกเงินระหว่างประเทศและตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ แม้จะกำหนดว่าต้องเป็นจำนวนเงินที่กำหนดแน่นอน ก็สามารถชำระเป็นงวด ๆ ต่อเนื่องกันได้ ตามข้อ 7 (a) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ โดยถือว่าแม้จะระบุในตราสารให้ชำระเป็นงวด ๆ ก็ยังคงถือว่าเป็นการชำระเงินตามตัวที่กำหนดจำนวนแน่นอน

⁹Gerold Herrman , “ Background and Salient Features of the United Nations Convention on International Bills of Exchange and International Promissory Notes , ” Pennsylvania Journal of International Business Law . University of Pennsylvania Law School : Gerold Herrman , 1988.

ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวานั้นหากกำหนดในตราสารว่าให้ใช้เงินเป็นงวดนั้นเป็นโมฆะ โดยยึดหลักว่าตราสารเปลี่ยนเมื่อนั้นจะต้องใช้เงินเต็มจำนวนในเวลาเดียวกัน¹⁰ ส่วนพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ มาตรา 9 (1) นั้นถือว่าการใช้เงินตามตัวเป็นงวดถือว่าเป็นการใช้เงินที่กำหนดเป็นจำนวนแน่นอน ส่วน UCC ของประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรา 3-106 (1) ก็กำหนดเช่นเดียวกับกฎหมายอังกฤษ แต่จากการตอบแบบสอบถามของ UNCITRAL นั้นประเทศในกลุ่มระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาต่างก็ประสงค์ที่จะให้ใช้เงินเป็นงวด ๆ โดยมีความเห็นแย้งว่าอาจทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในการบังคับชำระหนี้ได้ ซึ่งหากต้องการให้มีการใช้เงินเป็นงวดได้ก็ควรจะเป็นข้อตกลงกันนอกตราสาร โดยใช้วิธีออกตัวตราสารหลายฉบับ ฉบับละงวดแทน¹¹

การยอมรับหลักกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เงินตามตัวเป็นงวด ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยน และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศนั้นเป็นไปตามความต้องการขององค์กรทางธุรกิจการค้า การธนาคาร ซึ่งแม้แต่กลุ่มประเทศในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาเองก็ยังต้องการให้มีการยอมรับหลักกฎหมายในเรื่องนี้

3.1.4 การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรานั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพราะในการชำระเงินระหว่างประเทศนั้นย่อมต้องเกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในข้อ 7 (d) และ (e) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ กำหนดให้ใช้เงินตามตัวเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ในตราสาร รวมถึงยอมให้ใช้เงินตราสกุลอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในตราสารด้วย

การที่ผู้ทรงร้องขอให้ใช้เงินตามตัวโดยใช้เป็นเงินตราสกุลอื่น ซึ่งมีใช้สกุลเงินตราของสถานที่ใช้เงินนั้น ทั้งในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาและระบบของสหรัฐอเมริกาจะคล้ายคลึงกัน

¹⁰ Jurgen Dohm , “ The American Journal of Comparative Law , : 483.

¹¹ UNCITRAL , “ III. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL II (1971) : 120-121.

โดยในข้อ 41 แห่งอนุสัญญากรุงเจนีวา¹² กำหนดให้ผู้ส่งจ่ายสามารถกำหนดให้ใช้เงินตามตัว เป็นเงินสกุลอื่นได้ เช่นเดียวกับใน UCC มาตรา 3-107 (2) แต่ในระบบกฎหมายอังกฤษไม่ได้ บัญญัติไว้ ส่วนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนนั้น ทั้งระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาในข้อ 41 พระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษใน มาตรา 72 (4) และ UCC มาตรา 3-107 (2) ต่าง กำหนดเหมือนกันว่า ผู้ส่งจ่ายอาจกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้ในตัวแต่หากไม่มีการกำหนดไว้ พระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษมาตรา 72 (4) ให้ใช้เงินตราสกุลของประเทศที่เป็นสถานที่ ใช้เงินโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวใช้เงินเมื่อเห็น ณ สถานที่ใช้เงินในวันที่ตัวถึงกำหนด ส่วน ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาข้อ 41 นั้น ให้ใช้เงินตราสกุลของสถานที่ที่เงินในวันที่ตัวถึงกำหนด และระบบ UCC มาตรา 3-107 (2) ของสหรัฐอเมริกา¹² ใช้อัตรา Buying sight rate ณ วันที่ใช้เงิน หากเป็นตัวใช้เงินเมื่อทวงถามให้ใช้อัตรา ณ วันที่ทวงถาม นอกจากนี้ในระบบอนุสัญญา กรุงเจนีวา และระบบ UCC ของสหรัฐอเมริกายังให้สิทธิแก่ผู้ทรงเลือกในกรณีที่ลูกหนี้ผิดนัด ชำระหนี้โดยอาจให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ตัวถึงกำหนดหรือวันที่ใช้เงินก็ได้ ซึ่งจากคำตอบ แบบสอบถามของUNCITRAL¹² นั้นส่วนใหญ่จะประสงค์ให้ผู้ทรงสามารถเรียกให้ใช้เงินสกุลอื่นได้ แต่ ก็มีความเห็นแย้งว่าควรจะเป็นไปตามกฎหมายควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศที่ใช้เงิน¹²

บทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยน และตัวสัญญาใช้เงิน ระหว่างประเทศเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนนี้ จึงเป็นบทบัญญัติที่ยึดหยุ่นโดยให้คู่สัญญาตกลง กันเองว่าจะใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดไว้ในตราสาร หรืออัตราแลกเปลี่ยนอื่นใดก็ได้และ บทบัญญัติเช่นนี้ ก็มีได้กระทบกับหลักเรื่องการชำระเงินที่เป็นจำนวนตามที่กำหนดโดยเหตุ เดียวกับการกำหนดดอกเบี้ยไว้ในตราสาร

3.1.5 การส่งจ่ายตัวแลกเปลี่ยนหรือการออกตัวสัญญาใช้เงินโดยผู้ส่งจ่ายหรือผู้ออกตัว หลายคนให้ใช้เงินแก่ผู้รับเงินหลายคน แม้ว่าในทางปฏิบัติการส่งจ่ายโดยผู้ส่งจ่ายตัวแลกเปลี่ยน หรือการออกตัวโดยผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินหลายคน ให้แก่ผู้รับเงินหลายคนนั้นไม่ปรากฏบ่อยนัก แต่ความเห็นส่วนใหญ่ในแวดวงการค้า การธนาคารที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ UNCITRAL¹² นั้นเห็นว่า

¹² Ibid., p. 121.

ควรจะยอมรับการปฏิบัติเช่นนี้ไว้ให้ชัดเจน ดังนั้นในข้อ 10 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย
 ตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ กำหนดว่าตั๋วแลกเงินระหว่างประเทศและ
 ตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ อาจออกโดยผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกตั๋วสองคนหรือมากกว่านั้นให้
 ใช้เงินแก่ผู้รับเงินสองคนหรือมากกว่านั้น โดยถือว่าผู้รับเงินทุกคนเป็นผู้ทรงการใช้สิทธิจึงต้อง
 กระทำโดยผู้รับเงินทุกคนรวมกัน แต่ทั้งนี้หากการใช้เงินนั้นให้เลือกกระทำต่อผู้รับเงิน
 คนใดคนหนึ่ง ผู้รับเงินผู้ที่ครอบครองตัวเป็นผู้มีสิทธิในฐานะผู้ทรง

อนึ่ง อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินระหว่างประเทศและตั๋วสัญญาใช้เงิน
 ระหว่างประเทศนั้น ไม่ยอมรับการออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือการสั่งจ่ายตั๋วแลกเงินให้แก่ผู้ถือ
 เช่นเดียวกับระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ซึ่งต่างจากระบบกฎหมาย Anglo - American * แต่
 ระบบอนุสัญญาสหประชาชาติยอมให้มีการสั่งจ่ายตั๋วแลกเงินตามคำสั่งของผู้สั่งจ่าย และกลายเป็น
 ตัวผู้ถือโดยการสลักหลังลอย ในระบบกฎหมาย Anglo-American ตัวผู้ถือนั้นเป็นที่แพร่หลาย
 มานานกว่า 150 ปี และไม่เคยปรากฏว่ามีความยุ่งยาก การสลักหลังลอยโดยเฉพาะกรณี
 สั่งให้ใช้เงินตามคำสั่งของผู้สั่งจ่าย ต่างมีผลกระทบทางกฎหมายเช่นเดียวกับการออกตัวผู้ถือ
 ดังนั้น ในอนุสัญญาสหประชาชาติฉบับนี้จึงไม่มีการสร้างเอกภาพแก่ตั๋วแลกเงินระหว่างประเทศ
 ชนิดผู้ถือ และตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศชนิดผู้ถือ¹³

โดยที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะ เมื่อเป็นตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกเพื่อ
 ชำระเงินระหว่างประเทศแล้ว โดยปกติผู้ออกตราสารย่อมจะต้องรู้ได้ว่าเจ้าหนี้ผู้ที่ตนทำธุรกิจด้วย
 คือใคร จึงได้กำหนดให้การออกตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงินดังกล่าวนั้นต้องระบุชื่อผู้รับเงิน
 และไม่อนุญาตให้ออกให้แก่ผู้ถือได้

3.1.6 การทำความเข้าใจสมบูรณ์ให้แก่ตราสารที่ขาดองค์ประกอบของตั๋วแลกเงิน
 ระหว่างประเทศหรือตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ หากตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน

*UCC. ของสหรัฐอเมริกา มาตรา 3-104 (1) (d) , พระราชบัญญัติตั๋วแลกเงินของ
 อังกฤษ มาตรา 3 (1) , 83 (1) และอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตั๋วแลกเงิน
 และตั๋วสัญญาใช้เงินข้อ 1 (6) และ 75 (5) .

¹³ Jurgen Dohm , “ The American Journal of Comparative Law , : 484-485.

ไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้ย่อมไม่เป็นตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ หรือตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศตามอนุสัญญาสหประชาชาตินี้ แต่ในข้อ 12 แห่งอนุสัญญาได้กำหนดถึงกรณีที่จะทำให้ตราสารนั้นสมบูรณ์ เป็นตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศได้ ดังนี้ คือ

(1) เป็นตัวแลกเปลี่ยนที่มีคำบอกชื่อตาม ข้อ 1 (1) และมีลายมือชื่อของผู้ส่งจ่ายหรือผู้รับรองผู้จ่าย หรือ

(2) เป็นตัวสัญญาใช้เงินที่มีคำบอกชื่อตาม ข้อ 1 (2) และมีลายมือชื่อของผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน

ทั้งสองกรณีข้างต้นนั้น เป็นตราสารที่ไม่สมบูรณ์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ เพราะขาดองค์ประกอบอื่น ๆ ตามข้อ 2 และข้อ 3 แห่งอนุสัญญา แต่สามารถเติมข้อความต่าง ๆ เพื่อให้ครบองค์ประกอบของความเป็นตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศได้ และเมื่อตราสารนั้นสมบูรณ์แล้ว หากเป็นไปได้โดยปราศจากอำนาจหรือเกินกว่าอำนาจนั้น คู่สัญญาที่ได้ลงลายมือชื่อในตราสารก่อนตราสารนั้นจะสมบูรณ์ อาจอ้างความบกพร่องของอำนาจเป็นข้อต่อสู้ผู้ทรงซึ่งทราบถึงความบกพร่องดังกล่าวในขณะที่เป็นผู้ทรง ส่วนคู่สัญญาที่ได้ลงลายมือชื่อในตราสารภายหลังจากที่ตราสารนั้นสมบูรณ์ ย่อมต้องรับผิดชอบตามเนื้อความแห่งตราสาร

3.2 การโอนตราสาร

การโอนตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศอาจโอนโดยการสลักหลังและส่งมอบตราสาร ตามข้อ 13 (a) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ หรือโอนเพียงส่งมอบตราสาร ในกรณีที่การสลักหลังรายที่สุดเป็นการสลักหลังลอย ตามข้อ 13 (b) แห่งอนุสัญญา

3.2.1 การสลักหลังโอนตราสาร ตามข้อ 13 และข้อ 14 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ กำหนดให้การสลักหลังโอนตราสารกระทำโดยการเขียนลงในตราสารหรือใบประจำต่อและลงลายมือชื่อผู้โอน อาจทำ

โดยการสลักหลังเฉพาะด้วยการลงลายมือชื่อผู้โอนพร้อมระบุชื่อบุคคลผู้รับโอน หรือทำโดย
 การสลักหลังด้วยการลงลายมือชื่อผู้โอนเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้จะต้องกระทำด้านหลังของ
 ตราสารเท่านั้น เว้นแต่กรณีลายมือชื่อของผู้จ่าย

ระบบกฎหมายสากลเกี่ยวกับการสลักหลังตราสารเปลี่ยนมีอนั้น จะคล้ายคลึงกันใน
 สาระสำคัญ คือ ต้องเขียนลงบนตราสารหรือใบประจำต่อ ซึ่งอาจทำโดยการสลักหลังเฉพาะ
 หรือสลักหลังลอยก็ได้ ดังปรากฏในพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของประเทศอังกฤษมาตรา 32
 และ 34 และระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงิน
 ข้อ 12 และ 13¹⁴ และมาตรา 3-201 และ 3-204 แห่ง UCC ฉบับแก้ไขของสหรัฐอเมริกา ซึ่ง
 ระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกานั้นผู้ครอบครองตราสารซึ่งมีลายมือชื่อปลอมของผู้รับเงิน หรือ
 ผู้รับสลักหลังระบุชื่อไม่ถือเป็น “ผู้ทรง” ตามมาตรา 3-403 (d) ฉบับแก้ไข ค.ศ. 1990¹⁵
 ซึ่งแตกต่างกับระบบอนุสัญญาสหประชาชาติ

ตามข้อ 15 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาตินั้นกำหนดว่า บุคคลย่อมเป็นผู้ทรงเมื่อเป็น
 ผู้รับเงินซึ่งมีตราสารอยู่ในครอบครอง หรือเป็นผู้ครอบครองตราสารโดยการรับสลักหลังเฉพาะ
 หรือสลักหลังลอยซึ่งปรากฏการสลักหลังไม่ขาดสาย แม้ว่าจะมีการสลักหลังปลอมหรือ
 ลงลายมือชื่อโดยตัวแทนที่ปราศจากอำนาจ และบุคคลย่อมไม่ถูกตัดสิทธิการเป็นผู้ทรงเพราะ
 ข้อเท็จจริงว่าเขาหรือผู้ทรงคนก่อนได้รับตราสารมาโดยไร้ความสามารถ กลฉ้อฉล ข่มขู่หรือ
 การสำคัญผิดใด ๆ อันก่อให้เกิดข้อเรียกร้องหรือข้อต่อสู้ตามตราสาร นอกจากนี้ในอนุสัญญา
 สหประชาชาติยังได้กำหนดลักษณะของการสลักหลังไว้อีกสองประการ คือ การสลักหลังต้อง
 ปราศจากเงื่อนไข และการสลักหลังบางส่วนไม่มีผลเป็นการสลักหลัง ตามข้อ 18 และ 19 แห่ง
 อนุสัญญา

“ การสลักหลังต้องปราศจากเงื่อนไข ” เช่น สลักหลังให้ใช้เงินเมื่อเรือ ก ไปถึงยัง

¹⁴ UNCITRAL , “ III. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL II , : p. 124.

¹⁵ D. E. Murray , The University of Miami Inter - American Law Review , : 196.

ทำเรื่อง ข กรณีนี้ในพระราชบัญญัติตัวแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 33 ไม่คำนึงถึงเงื่อนไขที่ระบุไว้ในตราสารโดยถือว่าการใช้เงินแก่ผู้รับสลักหลังนั้นสมบูรณ์ แม้ว่าจะได้ทำตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้หรือไม่ก็ตาม ส่วนระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ข้อ 12 กำหนดว่า การสลักหลังต้องปราศจากเงื่อนไข หากมีการระบุไว้ในตราสารก็ไม่มีผลแต่อย่างใด และจากคำตอบแบบสอบถามของ UNCITRAL ในเรื่องนี้ส่วนใหญ่เสนอว่าไม่ควรให้มีการสลักหลังแบบมีเงื่อนไขในตราสาร¹⁶ ส่วนระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ตามมาตรา 3-206 ของUCC ฉบับแก้ไขนั้น ก็กำหนดให้การสลักหลังมีเงื่อนไขนั้นไม่มีผลต่อคู่สัญญาผู้รับสลักหลังอันมีเงื่อนไขนั้น¹⁷ บทบัญญัติในข้อ 18 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติจึงเป็นไปในทางเดียวกับระบบกฎหมายสากล และสนองตอบต่อแวดวงทางการค้าและการธนาคาร

“ การสลักหลังบางส่วนไม่มีผลเป็นการสลักหลัง ” ตามข้อ 19 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดว่าการสลักหลังโอนเงินตามตราสารเพียงบางส่วนนั้นไม่มีผลเป็นการสลักหลัง สอดคล้องกับกฎหมายหลัก* ซึ่งกำหนดว่าการสลักหลังเพื่อโอนเงินตามตราสารนั้นต้องเป็นการโอนเงินตามตราสารทั้งจำนวน การสลักหลังโอนเงินตามตราสารเพียงบางส่วนไม่มีผลเป็นการสลักหลัง เพราะการสลักหลังนั้นต้องสลักหลังโอนให้แก่ผู้รับสลักหลังเพียงคนเดียวจะโอนให้แก่ผู้รับสลักหลังหลายรายในคราวเดียวไม่ได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับความต้องการทางการค้า การธนาคารระหว่างประเทศ ซึ่งจากคำตอบแบบสอบถามของ UNCITRAL ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไม่ควรให้มีการสลักหลังบางส่วน¹⁸

*พระราชบัญญัติตัวแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 32 (2) , ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ข้อ 12 และระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา UCC มาตรา 3 - 202 (3) .

¹⁶UNCITRAL , “ III. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL II , : p. 124 - 125.

¹⁷D. E. Murray , The University of Miami Inter - American Law Review , : 197.

¹⁸UNCITRAL , “ III. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL II , : p. 124 - 125.

“ การสลักหลังห้ามโอนเปลี่ยนมือตราสาร ” อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วย
 ตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศนั้น มีบทบัญญัติชัดเจนถึงวิธีการสำหรับผู้
 ส่งจ่าย ผู้ออกตัวและผู้สลักหลัง ที่ทำลายหลักการเปลี่ยนมือของตราสารโดยให้ระบุข้อความ
 ลงในตราสารว่า “ เปลี่ยนมือไม่ได้ ” “ โอนไม่ได้ ” “ ห้ามส่งต่อ ” “ จ่าย (ก)
 เท่านั้น ” หรือข้อความอื่นซึ่งมีความหมายในทำนองเดียวกัน อันจะมีผลให้โอนตราสารนั้น
 ไม่ได้ เว้นแต่เป็นไปเพื่อเรียกเก็บตามข้อ 17 แห่งอนุสัญญา

3.2.2 การสลักหลังอันมิใช่การโอนตราสาร นอกจากการสลักหลังตราสาร
 เพื่อโอนตราสารแล้ว ยังมีการสลักหลังประเภทอื่นซึ่งมิได้มีผลเป็นการโอนกรรมสิทธิ์ในตราสาร
 แต่เป็นการสลักหลังเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ได้แก่ การสลักหลังเพื่อเรียกเก็บเงินแทน และ
 การสลักหลังเพื่อจำนำหรือเป็นประกัน ตามข้อ 21 และ 22 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

“ สลักหลังเพื่อเรียกเก็บ ” เป็นการสลักหลังโดยระบุข้อความว่า “ เพื่อเรียกเก็บ ”
 “ เพื่อฝาก ” “ ราคาอยู่ที่เรียกเก็บ ” “ ในฐานะจัดการแทน ” “ จ่ายธนาคารใดธนาคารหนึ่ง ”
 หรือข้อความอื่นซึ่งมีความหมายในทำนองเดียวกันซึ่งให้อำนาจแก่ผู้รับสลักหลังเพื่อเรียกเก็บเงิน
 ทั้งนี้ผู้รับสลักหลังที่มีการระบุข้อความดังกล่าวจะได้รับสิทธิทั้งปวงตามตราสารภายใต้ข้อเรียกร้อง
 และข้อต่อสู้เช่นเดียวกับผู้สลักหลัง และอาจสลักหลังต่อไปได้เพียงเพื่อความประสงค์ใน
 การเรียกเก็บเท่านั้น ตามข้อ 21 แห่งอนุสัญญา

การสลักหลังเพื่อเรียกเก็บนี้ ระบบกฎหมายหลักถือว่าเป็นการสลักหลังที่สร้าง
 ตัวแทนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้สลักหลังและผู้รับสลักหลังเพื่อเรียกเก็บเงินแทน* ระบบ
 กฎหมาย Anglo - American นั้นเรียกว่า “ การสลักหลังแบบจำกัด ” (Restrictive endorsement)
 ในพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษกำหนดว่าผู้รับสลักหลังเพื่อเรียกเก็บ ไม่มีสิทธิดีกว่า

*พระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษมาตรา 35 ระบบอนุสัญญารุจเจนีวาว่าด้วย
 กฎหมายเอกรูปของตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงิน ข้อ 18 และระบบกฎหมายสหรัฐอเมริกา
 มาตรา 3 - 206 .

ผู้สละหลังและไม่ถือว่าเป็นผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมาย (holder in due course) และอาจโอนตราสารต่อไปได้ หากมีการระบุให้อ่านาใจไว้ชัดเจน ส่วนระบบกฎหมายสหรัฐอเมริกา นั้นผู้รับสละหลังเพื่อเรียกเก็บนั้นอาจเป็นผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมาย (holder in due course) ได้ และอาจโอนตัวต่อไปได้ และระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา กำหนดว่า ผู้รับสละหลังเพื่อเรียกเก็บนั้นอาจใช้สิทธิตามตราสารและเปลี่ยนมือตราสารได้แต่ในฐานะตัวแทน¹⁹ ทั้งนี้อาจมีความแตกต่างกันบ้างแต่สาระสำคัญนั้นคล้ายคลึงกันคือ ผู้รับสละหลังเพื่อเรียกเก็บมีฐานะเป็นตัวแทนเพื่อเรียกเก็บเงินตามตราสาร

“ สละหลังเพื่อจำหน่ายหรือเป็นประกัน ” เป็นการสละหลังโดยระบุข้อความว่า “ ราคาเป็นประกัน ” “ ราคาเป็นจำหน่าย ” หรือข้อความอย่างอื่นซึ่งมีความหมายในทำนองเดียวกันซึ่งแสดงถึงการจำหน่ายโดยผู้รับสละหลังดังกล่าว จะได้รับสิทธิทั้งปวงตามตราสารภายใต้ข้อเรียกร้องและข้อต่อสู้ตามข้อ 28 หรือ 30 และอาจสละหลังต่อไปได้เพียงเพื่อความประสงค์ในการเรียกเก็บเท่านั้น ตามข้อ 22 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

การสละหลังเพื่อจำหน่ายหรือเพื่อเป็นประกันนี้ ในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงิน ข้อ 19 กำหนดว่า ผู้รับสละหลังเพื่อจำหน่ายหรือเพื่อเป็นประกันนี้สามารถใช้สิทธิตามตราสารได้รวมถึงเปลี่ยนมือตราสาร แต่ถือว่าการสละเช่นนี้ถือเป็นตัวแทน แต่ในระบบกฎหมาย Anglo - American นั้นไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งดูเหมือนว่าจะนำหลักของการสละหลังเพื่อเรียกเก็บมาบังคับใช้²⁰

3.2.3 การสละหลังปลอม การสละหลังปลอมตามข้อ 25 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศนั้น บุคคลซึ่งถูกปลอมการสละหลัง หรือคู่สัญญาซึ่งลงลายมือชื่อในตราสารก่อนการสละหลังปลอม มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน สำหรับความเสียหายอันเกิดจากการสละหลังปลอมจากผู้สละหลังปลอม

¹⁹ Ibid., p. 124.

²⁰ Ibid .

และผู้รับโอนตราสารจากผู้สลักหลังปลอมโดยตรง และคู่สัญญาหรือผู้จ่ายซึ่งใช้เงินตามตราสาร แก่ผู้สลักหลังปลอมโดยตรงหรือโดยผ่านผู้รับสลักหลังเพื่อเรียกเก็บคนใดคนหนึ่งหรือมากกว่านั้น ส่วนผู้รับสลักหลังเพื่อเรียกเก็บเงินนั้นไม่ต้องรับผิดชอบหากมิได้รู้ถึงการสลักหลังปลอม เว้นแต่ ความไม่รู้นั้นเกิดจากการกระทำโดยไม่สุจริตหรือมิได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรและคู่สัญญา หรือผู้จ่ายซึ่งได้ใช้เงินตามตราสารย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ หากมิได้รู้ถึงการสลักหลังปลอมในขณะที่ ใช้เงินตามตราสาร เว้นแต่ความไม่รู้นั้นเกิดจากการกระทำโดยไม่สุจริตหรือมิได้ใช้ ความระมัดระวังตามสมควร

หลักกฎหมายในเรื่องสลักหลังปลอมนั้นมีความแตกต่างกันระหว่างระบบอนุสัญญา กรุงเจนีวาและระบบกฎหมาย Anglo - American ในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมาย เอกรูปแห่งตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินในข้อ 16 และ 40 นั้น การสลักหลังปลอมถือว่า สมบูรณ์ หากได้รับตราสารที่สลักหลังไม่ขาดสาย แม้ว่าในการสลักหลังนั้นจะมีสลักหลังปลอม ส่วนระบบ Anglo - American ถือว่า ไม่มีผลเป็นการสลักหลัง ในระบบกฎหมายของสหรัฐ UCC. มาตรา 3 - 403 การสลักหลังปลอมไม่ก่อให้เกิดการโอนกรรมสิทธิ์แห่งตราสารนั้น²¹ ส่วนระบบ พระราชบัญญัติตั๋วแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 24 กำหนดว่า การลงลายมือชื่อปลอมนั้นเป็น อันใช้ไม่ได้เลย ใครจะนำตราสารนั้นมาใช้อ้างอิงเพื่อใช้สิทธิยึดตราสารไว้หรือปลดเปลื้อง ความรับผิดชอบตามตราสาร หรือเพื่อบังคับการใช้เงินแก่คู่สัญญาแห่งตราสารนั้นไม่อาจทำ

3.2.4 การสลักหลังโดยตัวแทนที่ปราศจากอำนาจ เมื่อมีการสลักหลังโดย ตัวแทนที่ไม่ได้รับมอบอำนาจหรือไม่มีอำนาจให้ทำการผูกพันตัวการ ตามข้อ 26 แห่งอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ได้กำหนดให้ตัวการหรือ คู่สัญญาแห่งตราสารที่ได้ลงลายมือชื่อก่อนการสลักหลังโดยไม่มีอำนาจ มีสิทธิได้รับค่าสินไหม ทดแทนสำหรับความเสียหายจากการสลักหลังโดยไม่มีอำนาจเช่นนั้น จากตัวแทนและบุคคล ซึ่งรับโอนตราสารจากตัวแทนโดยตรงหรืออาจได้รับชดเชยค่าสินไหมทดแทน ดังกล่าวจากคู่สัญญา หรือผู้จ่ายซึ่งใช้เงินตามตราสารให้แก่ตัวแทนโดยตรง หรือโดยผ่านผู้รับสลักหลังเพื่อเรียกเก็บ

²¹ D. E. Murray, The University of Miami Inter - American Law Review : 198 .

คนหนึ่งหรือมากกว่านั้น ส่วนผู้รับสัถ์หลังเพื่อเรียกเก็บและผู้จ่ายนั้นไม่ต้องรับผิดชอบหากมิได้รู้ว่าการสัถ์หลังนั้นมิได้ผูกพันตัวการ เว้นแต่ความไม่รู้นั้นเกิดจากการกระทำที่ไม่สุจริตหรือไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร

ในพระราชบัญญัติตัวแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 24 นั้นถือว่า การลงลายมือชื่อโดยปราศจากอำนาจนั้นไม่มีผลเช่นเดียวกับกรณีลงลายมือชื่อปลอม แต่ในวรรคท้ายของมาตรา 24 นั้นยอมให้มีการให้สัตยาบันแก่ลายมือชื่อที่ได้ลงไว้โดยปราศจากอำนาจได้ เพื่อให้มีผลสมบูรณ์ได้ต่อไป

3.3 สิทธิและความรับผิดชอบของคู่สัญญาแห่งตราสาร

3.3.1 สิทธิของผู้ทรง (Holder) และผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง (Protected holder) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเงินระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศได้จำแนกผู้ทรงตราสารออกเป็น 2 ประเภทคือ ผู้ทรง และผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งเป็นการยอมรับระบบสองชั้น (Two - tiered system) ของระบบกฎหมาย Common Law ซึ่งได้รวบรวมสิทธิตามตราสารและข้อต่อสู่ ความรับผิดชอบตามตราสารเป็นระบบสองชั้นโดยแบ่งระหว่างผู้ทรง (Holder) และผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมาย (Holder in due course) ทั้งนี้เพื่อมุ่งคุ้มครองผู้ทรงที่สุจริตจากข้อเรียกร้องของคู่สัญญาคนก่อน ๆ หรือผู้ทรงคนก่อนและหลุดพ้นจากข้อต่อสู่ของผู้ที่มีข้อต่อสู่ของคู่สัญญาคนก่อน โดยแบ่งระดับความคุ้มครองของผู้ทรงออกเป็นสองระดับ คือ ผู้ทรงธรรมดา ซึ่งได้รับความคุ้มครองน้อยกว่าและผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งได้รับความคุ้มครองมากกว่า แต่มีเงื่อนไขของการเป็นผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่หลายประการ ขณะที่ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวามีระบบเดียวคือ Lawful holder ซึ่งได้รับความคุ้มครองมากกว่าผู้ทรงธรรมดาของระบบ Common Law แต่ได้รับความคุ้มครองน้อยกว่าผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายของแบบ Common Law²²

²² Gerold Herrman , Pennsylvania Journal of International Business Law . ,1988.

3.3.1.1 สิทธิของผู้ทรง (Holder) “ผู้ทรง” ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ข้อ 5 (f) และข้อ 15 หมายถึง

- (1) ผู้ทรงซึ่งครอบครองตราสารในฐานะผู้รับเงิน หรือ
- (2) ผู้ทรงซึ่งครอบครองตราสารในฐานะผู้รับสลักหลังเฉพาะ หรือผู้รับสลักหลังลอยซึ่งปรากฏการสลักหลังไม่ขาดสาย แม้ว่าจะมีการสลักหลังปลอม หรือลงลายมือชื่อโดยตัวแทนที่ปราศจากอำนาจ
- (3) บุคคลย่อมไม่ต้องห้ามเป็นผู้ทรง แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าเขาหรือผู้ทรงคนก่อนได้รับตราสารมาโดยเหตุแห่งการไร้ความสามารถ กลั่นฉ้อฉล ช่มชู้ หรือสำคัญผิดอันก่อให้เกิดข้อเรียกร้องตามตราสารหรือข้อต่อสู้ต่อความรับผิดชอบตามตราสาร

แม้ว่าระบบกฎหมายหลักทั้งหลายจะมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ทรงตราสาร โดยกำหนดถึงกรณีที่ผู้ทรงจะหลุดพ้นจากข้อเรียกร้องหรือข้อต่อสู้ไว้ ซึ่งแต่ละระบบกฎหมายอาจกำหนดกรณีต่าง ๆ ไว้แตกต่างกัน ในระบบอนุสัญญาสหประชาชาติก็เช่นเดียวกันได้กำหนดกรณีที่ผู้ทรงจะหลุดพ้นข้อเรียกร้องหรือข้อต่อสู้ไว้หลายกรณี ซึ่งผู้ทรงและผู้ทรงที่ได้รับการคุ้มครองจะกำหนดไว้แตกต่างกัน แต่มีข้อต่อสู้บางกรณีซึ่งสามารถยกขึ้นต่อสู้ได้ทั้งต่อผู้ทรงและผู้ทรงที่ได้รับการคุ้มครอง และบางกรณีที่ยกขึ้นต่อสู้เฉพาะต่อผู้ทรงเท่านั้น

- ข้อต่อสู้ซึ่งสามารถยกขึ้นต่อสู้ได้ทั้งผู้ทรงและผู้ทรงที่ได้รับการคุ้มครอง
 - (1) กรณีมิได้ลงลายมือชื่อในตราสาร ตามข้อ 33 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ
 - (2) กรณีลายมือชื่อปลอม ตามข้อ 34 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ
 - (3) กรณีตราสารถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ตามข้อ 35 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งผู้ลงลายมือชื่อหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องรับผิดชอบในความที่ได้เปลี่ยนแปลง ส่วนผู้ลงลายมือชื่อก่อนมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องรับผิดชอบต่อความเดิม
 - (4) กรณีลายมือชื่อที่กระทำโดยตัวแทนที่ปราศจากอำนาจ ตามข้อ 36 (3) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งผู้ที่ลงลายมือชื่อโดยปราศจากอำนาจดังกล่าวย่อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

(5) กรณีเป็นตัวแลกเงินที่จะต้องยื่นตัวเพื่อการรับรอง แต่มิได้ยื่นตัวเพื่อการรับรอง เป็นผลให้ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และผู้ค้ำประกันของผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังหลุดพ้นจากความรับผิดตามตราสาร ตามข้อ 53 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(6) กรณีเป็นตราสารที่จะต้องทำคำคัดค้านเพราะการไม่รับเอา หรือไม่ใช่เงิน แต่มิได้ทำคำคัดค้านให้ถูกต้อง เป็นผลให้ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และผู้ค้ำประกันของผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังหลุดพ้นจากความรับผิด ตามข้อ 63 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(7) กรณีสิทธิฟ้องร้องที่เกิดขึ้นตามตราสารนั้นหมดอายุความ ตามข้อ 84 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

- ข้อต่อสู้ซึ่งยกขึ้นต่อสู้เฉพาะผู้ทรงซึ่งไม่ใช่ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง

(1) ข้อต่อสู้เรื่องมูลหนี้แห่งตราสารระหว่างคู่สัญญา ที่ยกข้อต่อสู้ขึ้นยันต่อผู้ส่งจ่าย หรือ ระหว่างคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่อาจยกข้อต่อสู้ขึ้นยันต่อผู้รับโอน ทั้งนี้เฉพาะกรณีที่ผู้ทรงได้ตราสารมาโดยรู้ถึงข้อต่อสู้เช่นนั้น หรือได้รับตราสารมาโดยกลฉ้อฉล หรือการลักขโมย หรือมีส่วนร่วมในการฉ้อฉลหรือการลักขโมยนั้น ตามข้อ 28 (1) (b) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(2) ข้อต่อสู้ตามสัญญาระหว่างคู่สัญญาฝ่ายนั้นกับผู้ทรง ตามข้อ 28 (1) (d) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(3) ข้อต่อสู้อื่นใดที่มีอยู่ตามอนุสัญญา ตามข้อ 28 (1) (e) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(4) ผู้ทรงยอมต้องรับผิดต่อข้อเรียกร้องอันสมบูรณ์ตามตราสาร หากได้รับตราสารมาโดยรู้ถึงข้อเรียกร้องนั้น หรือได้รับตราสารมาโดยกลฉ้อฉล หรือการลักขโมย หรือมีส่วนร่วมในการฉ้อฉลหรือการลักขโมยนั้นตามข้อ 28 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(5) ผู้ทรงที่ได้ตราสารมาภายหลังสิ้นสุดกำหนดเวลาการยื่นตัวให้เงินแล้วยอมตกอยู่ภายใต้ข้อเรียกร้อง หรือข้อต่อสู้ตามตราสารที่ผู้โอนตราสารมีอยู่ ตามข้อ 28 (3) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

นอกจากนี้ ในอนุสัญญาสหประชาชาติยังได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลที่สามไว้ (Jus Tertii / Right of Third Person) คือ คู่สัญญาไม่อาจยกข้อต่อสู้ว่าบุคคลที่สามมีสิทธิเรียกร้องในตราสารขึ้นยันผู้ทรงซึ่งไม่ใช่ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองได้ เว้นแต่ว่า บุคคลที่สามใช้

สิทธิเรียกร้องอันสมบูรณ์ตามตราสารหรือผู้ทรงได้ตราสารมาโดย การลักขโมย หรือลงลายมือชื่อ ผู้รับเงินหรือผู้รับสลักหลังปลอม หรือมีส่วนร่วมในการขโมยหรือปลอมนั้น²³

3.3.1.2 สิทธิของผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง (Protected Holder)

“ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง” ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญา ใช้เงินระหว่างประเทศ ข้อ 29 แบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

- (1) ผู้ทรงที่รับตราสารที่สมบูรณ์ในขณะที่ส่งมอบ
- (2) ผู้ทรงที่รับตราสารที่ไม่สมบูรณ์ ตามข้อ 12 (1) แห่งอนุสัญญา สหประชาชาติ คือ ตั๋วแลกเงินที่มีคำบอกชื่อและลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย หรือตั๋วสัญญาใช้เงินที่มี คำบอกชื่อและลายมือชื่อผู้ออกตั๋วและได้ทำให้ตราสารนั้นสมบูรณ์โดยการมอบอำนาจ โดยที่ ผู้ทรงนั้นไม่ทราบถึงข้อต่อสู้ความรับผิด ตามข้อ 28 (1) (a), (b), (c), และ (e) ไม่ทราบถึง การเรียกร้องอันสมบูรณ์และข้อเท็จจริงที่ว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือ เพราะการไม่รับรอง หรือไม่ใช้เงินและระยะเวลาการยื่นตราสารเพื่อให้ใช้เงิน ตามข้อ 55 ยังไม่สิ้นสุด และมีได้รับ ตราสารมาโดยกลฉ้อฉล หรือลักขโมย หรือมีส่วนร่วมในการฉ้อฉลหรือการลักขโมย

ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองนั้นจะได้รับความคุ้มครองมากกว่าผู้ทรงธรรมดา โดยผู้ทรง ที่ได้รับความคุ้มครองจะหลุดพ้นจากข้อเรียกร้อง และข้อต่อสู้ต่างจากกรณีของผู้ทรงธรรมดา นอกจากกรณีข้อต่อสู้ซึ่งสามารถยกขึ้นต่อสู้ได้ทั้งผู้ทรง และผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองทั้ง 7 ข้อ แล้วคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจยกข้อต่อสู้ใด ๆ ขึ้นยันผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองได้ เว้นแต่ ข้อต่อสู้ตามข้อ 30 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

- ข้อต่อสู้ซึ่งยกขึ้นต่อสู้เฉพาะผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง
 - (1) ข้อต่อสู้ตามมูลหนี้แห่งตราสารระหว่างคู่สัญญาฝ่ายที่ยกข้อต่อสู้กับผู้ทรง
 - (2) ข้อต่อสู้อันเกิดจากการกระทำอันเป็นการฉ้อฉลของผู้ทรงเอง ในการได้ ลายมือชื่อในตราสารของคู่สัญญาฝ่ายนั้นมา

²³ D. E. Murray, *The University of Miami Inter - American Law Review* : 201 .

(3) ข้อต่อสู้เรื่องการไร้ความสามารถของผู้สัญญาผู้นั้น หรือข้อต่อสู้ในข้อเท็จจริงว่าผู้สัญญานั้นมิได้รู้ว่าลายมือชื่อนั้นทำให้เป็นผู้สัญญาในตราสาร ทั้งนี้ความไม่รู้นี้จะต้องไม่เกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือถูกหลอกให้ลงลายมือชื่อ

ส่วนข้อต่อสู้เกี่ยวกับสิทธิของบุคคลที่สามได้กำหนดไว้ในข้อ 30 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ โดยถือว่าสิทธิในตราสารของผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองนั้น ไม่ตกอยู่ภายใต้ข้อเรียกร้องในตราสารที่บุคคลอื่นมีอยู่ เว้นแต่ข้อเรียกร้องอันสมบูรณ์ที่เกิดจากมูลหนี้ตามตราสารระหว่างผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองและผู้ที่ยังข้อเรียกร้อง²⁴

“ การโอนตราสารโดยผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง ” นั้นผู้ทรงคนถัดมาย่อมได้สิทธิทั้งหลายตามตราสารเช่นเดียวกับผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง ตามข้อ 31 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ เว้นแต่ผู้ทรงลำดับถัดมานั้นได้มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดข้อเรียกร้องหรือข้อต่อสู้ความรับผิดชอบในตราสารหรือเคยเป็นผู้ทรงมาแล้วซึ่งไม่ใช่ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง

นอกจากนี้ในข้อ 32 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ยังมีบทสันนิษฐานว่าผู้ทรงทุกรายนั้น คือ ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น

- ความแตกต่างของระบบกฎหมายหลักเกี่ยวกับผู้ทรงตราสาร

หลักกฎหมายเกี่ยวกับผู้ทรงตราสารในระบบกฎหมายหลักนั้นมีความแตกต่างกัน คือ

(1) ระบบอนุสัญญารุงเงินถือว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตัวแลกเงิน และตัวสัญญาใช้เงินนั้นมุ่งคุ้มครองผู้ครอบครองตราสารโดยสุจริตไม่ประมาทเลินเล่อ โดยมีเงื่อนไขสำคัญตามข้อ 16 และ 17 แห่งอนุสัญญารุงเงินว่า คือ ต้องเป็นผู้ครอบครองตราสารและได้รับตราสารมาโดยการสลักหลังไม่ขาดสาย (แม้ว่าจะมีการสลักหลังปลอมด้วย) โดยสุจริตและปราศจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

²⁴ ibid., p. 203.

(2) ระบบพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ ตามมาตรา 29 กำหนดกรณี ที่คุ้มครองผู้ทรงจากข้อเรียกร้องหรือข้อต่อสู้ความรับผิดชอบตามตราสาร จะต้องเป็นผู้ทรงโดยชอบ ด้วยกฎหมาย (Holder in due course) คือ จะต้องเป็นผู้ครอบครองตราสารโดยปราศจาก การสลักหลังปลอมและเป็นการได้ตราสารมาโดยมีค่าตอบแทน (ตามหลัก Consideration ของอังกฤษ) และต้องได้ครอบครองตราสารก่อนถึงกำหนดใช้เงินโดยไม่รู้ว่ตราสารนั้น ขาดความเชื่อถือมาก่อน

(3) ระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา UCC. มาตรา 3-302 นั้นกำหนด เช่นเดียวกับระบบกฎหมายอังกฤษ คือ เฉพาะผู้ทรงที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นที่จะได้รับ ความคุ้มครอง โดยจะต้องเป็นผู้ทรงที่ได้รับตราสารมาโดยมีค่าตอบแทนโดยเจตนาสุจริตและ ตราสารนั้นยังไม่ถึงกำหนดใช้เงินและขาดความเชื่อถือ

ความแตกต่างของทั้ง 3 ระบบกฎหมาย คือ

(1) การครอบครองตราสารที่มีการสลักหลังปลอมในตราสารซึ่งระบบอนุสัญญา กรุงเจนีวาไม่ถือว่าขัดกับเงื่อนไขของคนเป็นผู้ทรงที่จะได้รับความคุ้มครอง ขณะที่ระบบกฎหมาย อังกฤษผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายที่ได้รับความคุ้มครองนั้น จะต้องเป็นผู้ครอบครองตราสาร ซึ่งปราศจากการสลักหลังปลอม

(2) การกำหนดเรื่องค่าตอบแทน ซึ่งระบบกฎหมาย Anglo - American ผู้ทรง ตราสารนั้นย่อมจะต้องได้รับตราสารโดยมีค่าตอบแทน ซึ่งเป็นหลักกฎหมายของอังกฤษ ในขณะที่ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวานั้นมิได้กล่าวถึงเรื่องค่าตอบแทนแต่อย่างใด

(3) การได้รับตราสารมาก่อนถึงกำหนดใช้เงิน ซึ่งระบบ Anglo - American กำหนดว่าผู้ทรงจะต้องได้รับตราสารมาก่อนถึงกำหนดใช้เงิน จึงจะเป็นผู้ทรงโดยชอบด้วย กฎหมาย ขณะที่ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวามีได้กำหนดเป็นเงื่อนไขแต่อย่างใด²⁵

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในอนุสัญญาสหประชาชาติ ปรากฏว่ามีการประสานกันระหว่าง

²⁵ UNCITRAL , “ III. International Payments, ” *Yearbook of UNCITRAL II* (1971) : p. 122 - 123.

ระบบหลักกฎหมายหลักระหว่างระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ระบบกฎหมาย Common Law โดยระบบอนุสัญญาสหประชาชาตินั้นยอมรับการครอบครองตราสารที่มีการสลักหลังปลอม ซึ่งผู้ทรงตราสารดังกล่าวถือเป็นผู้ทรง ตามข้อ 15 อันเป็นองค์ประกอบของการเป็นผู้ทรงที่ได้รับควบคุมครอง ตามข้อ 29²⁶

และตามอนุสัญญาสหประชาชาติฉบับนี้ บุคคลอาจเป็นผู้ทรงที่ได้รับควบคุมครองได้แม้ว่าจะมิได้ให้คำตอบแทนเพื่อการได้มาซึ่งตัวแลกเปลี่ยนหรือตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งแตกต่างจากระบบ Anglo - American แต่สอดคล้องกับระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันของแต่ละระบบกฎหมาย แต่น่าจะเป็นที่ยอมรับสำหรับกลุ่มประเทศในระบบ Anglo - American เพราะถึงอย่างไรตราสารระหว่างประเทศย่อมได้รับคำตอบแทน²⁷

ส่วนกำหนดเวลาการได้ครอบครองตราสารนั้น ตามข้อ 29 (d) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ได้กำหนดไว้ว่า ขณะที่เป็นผู้ทรงที่ได้รับควบคุมครองนั้น จะต้องไม่พ้นกำหนดเวลาการยื่นตัวเพื่อใช้เงินตามข้อ 55 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ดังนั้นจึงเป็นการยอมรับว่าผู้ทรงที่ได้รับควบคุมครองย่อมต้องได้รับตราสารมาก่อนถึงกำหนดใช้เงิน

3.3.2 ความรับผิดชอบของคู่สัญญา

3.3.2.1 ความรับผิดชอบเมื่อลงลายมือชื่อในตราสาร ตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ตามข้อ 33 กำหนดว่า บุคคลย่อมไม่ต้องรับผิดชอบในตราสาร เว้นเสียแต่ว่าผู้นั้นได้ลงลายมือชื่อในตราสาร ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นหลักการพื้นฐานของกฎหมายตราสารเปลี่ยนมือ²⁸ แม้ว่าจะมิได้ลงชื่อของตนก็ต้องรับผิดชอบเสมือนว่าได้ลงชื่อของตน ซึ่งสอดคล้องกับระบบกฎหมาย

²⁶ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL III (1972) : p. 151.

²⁷ Jurgen Dohm , “ The American Journal of Comparative Law , : 496.

²⁸ Ibid., p. 498.

สหรัฐอเมริกา UCC. ฉบับแก้ไข มาตรา 3-401 (b) ที่กำหนดว่าแม้จะลงชื่อสมมติก็ย่อมต้องรับผิดชอบเสมือนว่าได้ลงชื่อของตน²⁹

ถึงแม้ว่าลายมือชื่อปลอมนั้น จะไม่ผูกพันเจ้าของลายมือชื่อที่ถูกปลอม แต่หากเจ้าของลายมือชื่อที่ถูกปลอมนั้นยินยอมที่จะผูกพันตามลายมือชื่อปลอม หรือยอมรับว่าเป็นลายมือชื่อของตน ย่อมต้องผูกพันตามลายมือชื่อปลอมนั้น ตามข้อ 34 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติซึ่งสอดคล้องกับระบบกฎหมายอังกฤษ ตามพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนมาตรา 24

3.3.2.2 การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของตราสาร เมื่อมี

การเปลี่ยนแปลงตราสารในสาระสำคัญ ความรับผิดชอบของผู้ที่ลงลายมือชื่อในตราสารจะต้องรับผิดชอบตามเนื้อความเดิมหรือเนื้อความที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ข้อ 35 ได้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็นสองกรณี คือ คู่สัญญาที่ลงลายมือชื่อหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในตราสารย่อมต้องรับผิดชอบตามเนื้อความที่เปลี่ยนแปลง ส่วนคู่สัญญาผู้ลงลายมือชื่อก่อนมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวย่อมรับผิดชอบตามเนื้อความเดิม เว้นแต่คู่สัญญาฝ่ายนั้นจะเป็นผู้กระทำการเปลี่ยนแปลง หรือยินยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงก็ย่อมต้องรับผิดชอบตามเนื้อความที่เปลี่ยนแปลงนั้น

อนุสัญญาสหประชาชาติ ได้ดำเนินการยอมตามอนุสัญญากรุงเจนีวา ข้อ 69 ที่กำหนดว่าคู่สัญญาแต่ละฝ่ายต่างย่อมรับผิดชอบตามเนื้อความแห่งตราสารขณะที่ได้ลงลายมือชื่อ และในข้อ 35 (1) (b) นั้นได้กำหนดข้อยกเว้นซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ มาตรา 64 (1) ที่กำหนดให้คู่สัญญาที่ยินยอมให้มีการแก้ไขในการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องรับผิดชอบตามข้อความที่เปลี่ยนแปลง แต่ในมาตรา 64 (2) ได้ให้คำจำกัดความของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสาระสำคัญ คือ การแก้วันที่ลงในตัว จำนวนเงินที่ต้องใช้ กำหนดเวลาใช้เงิน สถานที่ใช้เงิน ซึ่งในอนุสัญญาสหประชาชาติมิได้ให้คำนิยามไว้ อย่างไรก็ตาม ในรายงานของเลขาธิการใหญ่แห่งสหประชาชาติ (ALCN. 9 / 67) ได้ให้คำอธิบายและยกตัวอย่างที่แสดงว่าเป็นการแก้ไข

²⁹ D. E. Murray, *The University of Miami Inter - American Law Review* : 204 .

เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของตราสาร เช่น วันที่ใช้เงิน จำนวนเงิน³⁰ ซึ่งไม่แตกต่างจากระบบกฎหมายอังกฤษ

3.3.2.3 การลงลายมือชื่อโดยตัวแทน ตามข้อ 36 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินระหว่างประเทศ และตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้โดยยอมให้ตราสารนั้นลงนามโดยตัวแทนได้ ซึ่งเป็นหลักการร่วมกันของทั้งสองระบบกฎหมายหลัก³¹ ทั้งนี้ตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจอาจลงลายมือชื่อของตัวแทนตามที่ได้รับมอบอำนาจจากตัวการและระบุในตราสารว่าลงนามในฐานะตัวแทนของตัวการ หรือลงลายมือชื่อของตัวการ เช่นนี้ตัวการย่อมต้องรับผิดชอบตามตราสาร แต่หากเป็นการลงลายมือชื่อโดยตัวแทนที่ปราศจากอำนาจ หรือกระทำเกินขอบอำนาจ หรือตัวแทนที่มีอำนาจลงลายมือชื่อแต่มิได้ระบุว่าทำการแทนผู้ใด หรือผู้ที่ลงลายมือชื่อในตราสารว่ากระทำแทน แต่มิได้ระบุว่าลงลายมือชื่อแทนผู้ใด เช่นผู้ที่ได้ลงลายมือชื่อย่อมต้องรับผิดชอบ โดยตัวการไม่ต้องรับผิดชอบ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวสอดคล้องกับระบบกฎหมาย Anglo - American ในสาระสำคัญ³² นอกจากนี้ในระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา UCC. ฉบับแก้ไขมาตรา 3-402 (a) กำหนดว่ากรณีที่ตัวแทนได้ลงลายมือชื่อของตนโดยมิได้ระบุชื่อตัวการนั้น หากผู้ทรงสามารถพิสูจน์ได้ว่าตัวแทนนั้นมีอำนาจลงนามผูกพันตัวการ ตัวการย่อมต้องรับผิดชอบ³³

3.3.2.4 ความรับผิดชอบของผู้สั่งจ่ายตั๋วแลกเงิน ผู้สั่งจ่ายย่อมต้องรับผิดชอบหากตั๋วแลกเงินนั้นขาดความเชื่อถือ เพราะการไม่รับรองหรือไม่ใช้เงินและได้มีการทำคัดค้านตามที่กำหนดแล้ว โดยผู้สั่งจ่ายจะใช้เงินตามสั่งให้แก่ผู้ทรง หรือผู้สืบทอดหรือผู้ค้าประกัน

³⁰ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL III (1972) : p. 165.

³¹ Ibid.

³² Ibid.

³³ D. E. Murray, The University of Miami Inter - American Law Review : 205 .

ของผู้สกลหลังซึ่งได้เข้าถือเอาและใช้เงินตามตัวแลกเงินไปแล้ว ตามข้อ 38 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

บทบัญญัตินี้สอดคล้องกับระบบกฎหมายหลัก ความรับผิดของผู้ส่งจ่ายเป็นความรับผิดในลำดับรองจากผู้รับรอง ผู้ส่งจ่ายจะรับผิดต่อเมื่อตัวนั้นขาดความเชื่อถือ เพราะการไม่รับรองหรือการไม่ใช้เงิน โดยผู้จ่ายหรือผู้รับรอง ความรับผิดของผู้ส่งจ่ายนั้นจะแตกต่างจากกรณีของผู้รับรอง โดยเป็นความรับผิดที่มีเงื่อนไข คือ จะต้องมีการยื่นตัวและทำคำคัดค้านตามที่กำหนดมิฉะนั้นผู้ส่งจ่ายจะไม่ต้องรับผิด³⁴

อย่างไรก็ตาม ในข้อ 38 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติยังยอมรับการที่ผู้ส่งจ่ายจะยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของตนได้โดยระบุไว้ในตัวแลกเงิน ทั้งนี้การยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดในเรื่องการใช้เงินนั้น จะมีผลเฉพาะกรณีที่มีคู่สัญญาคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกลายเป็นผู้รับผิดตามตัวแลกเงิน ซึ่งในระบบกฎหมายสหรัฐอเมริกา UCC ฉบับแก้ไขมาตรา 3 - 414 (e) (1990) นั้นยอมให้ผู้ส่งจ่ายตัวนั้นส่งจ่ายตัวโดยระบุห้ามไต่เบียดได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีบุคคลอื่นกลายเป็นผู้รับผิดตามตัวหรือไม่ก็ตาม³⁵

3.3.2.5 ความรับผิดของผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินย่อมต้องรับผิดใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินให้แก่ผู้ทรง หรือคู่สัญญาใด ๆ ซึ่งได้เข้าถือเอาและได้ใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินนั้น ทั้งนี้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินไม่อาจจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดของตนโดยการระบุไว้ในตัวสัญญาใช้เงินได้ แม้จะกำหนดไว้ข้อกำหนดเช่นว่านั้นก็ไม่มีผลแต่อย่างใด ตามข้อ 39 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

เนื่องจากระบบของตัวสัญญาใช้เงินนั้นแตกต่างจากระบบตัวแลกเงินคือ ผู้ออก

³⁴ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL III (1972) : p. 166.

³⁵ D. E. Murray, The University of Miami Inter - American Law Review : 206 .

ตัวสัญญาใช้เงินนั้นออกตัวโดยสัญญาว่าจะใช้เงินตามตัวเมื่อครบกำหนดใช้เงิน มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องใช้เงินตามตราสาร จึงห้ามมิให้ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินจำกัดหรือยกเว้นความรับผิด

3.3.2.6 ความรับผิดของผู้จ่ายและผู้รับรอง ผู้จ่ายนั้นไม่ต้องรับผิดในตัวแลกเงินจนกว่าจะได้รับรองตัวแลกเงินนั้น ตามข้อ 40 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติซึ่งเป็นบทบัญญัติร่วมกันของระบบกฎหมายหลักทั้งหมด และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทั่วไปตามข้อ 34 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติที่กำหนดว่า บุคคลไม่ต้องรับผิดตามตราสารเว้นแต่จะได้ลงลายมือชื่อในตราสารนั้น เมื่อได้รับรองตราสารแล้ว ผู้จ่ายจะกลายเป็นผู้รับรองซึ่งสัญญาว่าจะใช้เงินตามตัวแลกเงินให้แก่ผู้ทรง หรือคู่สัญญาซึ่งได้ถือเอาและใช้เงินตามตัวแลกเงินตามข้อ 40 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

สาระสำคัญของบทบัญญัติดังกล่าว สอดคล้องกับบทบัญญัติของระบบกฎหมายหลัก ผู้รับรองเป็นลูกหนี้ชั้นต้นที่ต้องรับผิดตามตัวแลกเงิน ความรับผิดนั้นไม่มีเงื่อนไขเพราะฉะนั้น ผู้รับรองย่อมต้องรับผิดตามตัวแลกเงิน แม้ว่าจะไม่มีการยื่นตัวเพื่อใช้เงิน หรือมิได้ทำคำคัดค้านก็ตาม ดังนั้นผู้รับรองจึงต้องรับผิดโดยใช้เงินตามตัวให้แก่ผู้ทรงเมื่อถึงกำหนด หากตัวแลกเงินนั้นได้มีการใช้เงินให้แก่ผู้ทรงแล้วโดยผู้ส่งจ่ายหรือผู้สลับหลัง หรือผู้ทรงได้ปลดผู้ส่งจ่ายหรือผู้สลับหลังออกจากความรับผิดแล้ว ผู้รับรองต้องรับผิดใช้เงินตามตัวแก่ผู้ส่งจ่ายหรือผู้สลับหลัง ซึ่งหลุดพ้นความรับผิดและได้ครอบครองตัว³⁶

“ วิธีรับรอง ” การรับรองนั้นต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรให้ปรากฏในตัวแลกเงินซึ่งอาจเขียนลงบนด้านหน้าหรือด้านหลังของตัวแลกเงินก็ได้และจะต้องมีลายมือชื่อผู้จ่ายเพียงอย่างเดียวหรือลงลายมือชื่อผู้จ่ายพร้อมกับระบุคำว่า “ รับรองแล้ว ” หรือข้อความอื่นซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกัน ตามข้อ 41 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับระบบกฎหมายหลักที่กำหนดว่า การรับรองจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรลงบนตัว และลงลายมือชื่อโดยผู้จ่าย

³⁶ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” *Yearbook of UNCITRAL III* (1972) :

บุคคลซึ่งมิใช่ผู้จ่ายไม่อาจรับรองตัวได้³⁷ การรับรองตัวแลกเงินประเภทต่าง ๆ นั้นจะมีกำหนดเวลาที่จะรับรองหรือวิธีการรับรองซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของตัวแลกเงิน ดังปรากฏในข้อ 42 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าวต่อไปนี้

(1) กรณีตัวแลกเงินที่ไม่สมบูรณ์ ผู้จ่ายอาจรับรองตัวก่อนที่ผู้ส่งจ่ายจะลงลายมือชื่อ

(2) ตัวแลกเงินนั้นอาจรับรองได้ก่อน ขณะที่หรือภายหลังที่ตัวแลกเงินนั้นถึงกำหนดใช้เงิน หรืออาจรับรองภายหลังจากที่ตัวแลกเงินนั้นขาดความเชื่อถือ เพราะการไม่รับรองหรือการไม่ใช้เงิน

(3) กรณีตัวแลกเงินที่ต้องใช้เงินภายในเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็น หรือเป็นตัวแลกเงินที่จะต้องยื่นเพื่อรับรองก่อนวันที่กำหนดไว้ ผู้รับรองจะต้องระบุวันที่ที่ได้รับรองด้วย หากมิได้ระบุวันที่ดังกล่าวไว้ผู้ส่งจ่ายหรือผู้ทรงอาจจะระบุวันที่รับรองนั้นก็ได้

ตัวแลกเงินที่ให้ใช้เงินภายในเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็นนั้น จะต้องมีการยื่นตัวเพื่อรับรองเพื่อที่จะกำหนดวันใช้เงิน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเมื่อมีการยื่นตัวเพื่อรับรองและได้มีการรับรองแต่มิได้ระบุวันที่รับรองไว้ ทำให้ไม่สามารถกำหนดวันใช้เงินตามตราสารได้และจะทำให้ตัวแลกเงินนั้นไม่สมบูรณ์ ดังนั้นในข้อ 42 (3) จึงกำหนดให้ผู้ทรงหรือผู้ส่งจ่ายระบุวันที่ที่รับรองไว้ ซึ่งสอดคล้องกับระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาข้อ 25 และเป็นการทำความสมบูรณ์ให้แก่ตราสารที่ไม่สมบูรณ์ด้วย³⁸

(4) กรณีตัวแลกเงินที่ต้องใช้เงินภายในเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็นนั้นขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง และต่อมาผู้ทรงได้รับรองตัวแลกเงินนั้น ผู้ทรงได้รับสิทธิแห่งการรับรองนับแต่วันที่ตัวขาดความเชื่อถือ

“ การรับรองเบี่ยงบ้าย ” ตามข้อ 43 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดว่าการรับรองนั้นต้องมีข้อเบี่ยงบ้ายหากเป็นการรับรองโดยมีเงื่อนไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อความใน

³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid., p. 167 - 168.

ตัวแลกเปลี่ยน ถือว่าเป็นการรับรองเบี่ยงบ่าย และหากผู้จ่ายระบุในตัวแลกเปลี่ยนว่า การรับรองของตนนั้นอยู่กับข้อเบี่ยงบ่าย ผู้จ่ายย่อมต้องผูกพันตามเนื้อความแห่งการรับรองเบี่ยงบ่าย ตัวแลกเปลี่ยนนั้นขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง

กล่าวคือ ผู้ทรงยอมมีสิทธิได้รับการรับรองโดยไม่มีข้อเบี่ยงบ่าย ดังนั้นการรับรองโดยมีเงื่อนไข เช่น การชำระเงินขึ้นอยู่กับว่าได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ซึ่งถือเป็นการรับรองเบี่ยงบ่าย และผู้ทรงไม่ผูกพันที่จะยอมรับการรับรองนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้จ่ายลงลายมือชื่อรับรองโดยเป็นการรับรองเบี่ยงบ่าย ถือว่าเขาทำให้ตัวขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองแต่ยังคงต้องผูกพันตามคำรับรองเบี่ยงบายนั้น กรณีนี้ผู้ทรงอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยงได้เมื่อได้ทำคำคัดค้าน หากผู้ทรงยอมรับการรับรองเบี่ยงบ่ายและไม่ได้ทำคำคัดค้านการที่ตัวขาดความเชื่อถือ ผู้ทรงยังคงมีสิทธิเรียกร้องต่อผู้รับรองตามคำรับรองเบี่ยงบายนั้น แต่คู่สัญญาลำดับรองคนอื่นย่อมไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ทรง³⁹

การรับรองที่ระบุว่าให้ใช้เงิน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งโดยเฉพาะหรือระบุว่าจะมีการใช้เงินโดยตัวแทนคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นการรับรองเบี่ยงบายนหากปรากฏว่า

- (1) มิได้เปลี่ยนสถานที่ใช้เงิน
- (2) มิได้ออกตัวแลกเปลี่ยนเพื่อให้ใช้เงินโดยตัวแทน

“ การรับรองบางส่วน ” การรับรองเพียงส่วนหนึ่งของจำนวนเงินที่ส่งจ่ายนั้นถือว่าเป็นการรับรองเบี่ยงบายนตามข้อ 43 (3) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ หากผู้ทรงยอมรับการรับรองเพียงบางส่วนหนึ่งเช่นนั้น ตัวแลกเปลี่ยนนั้นยอมขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองเฉพาะส่วนที่เหลือ

ในระบบกฎหมาย Anglo - American นั้น ผู้ทรงมีสิทธิที่จะเลือกรับหรือปฏิเสธข้อเสนอ

³⁹ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL XIII (1982) :

ของผู้จ่ายในการรับรองเพียงบางส่วนได้ ขณะที่ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาข้อ 26 กำหนดว่า ผู้ทรงจำต้องรับการรับรองบางส่วนตามที่ผู้จ่ายเป็นผู้เลือก ในระบบกฎหมาย Anglo - American นั้นเมื่อผู้ทรงเลือกปฏิเสธการรับรองเพียงบางส่วนนั้น อาจดำเนินการในลักษณะที่ว่าตัวแลกเงิน นั้นเป็นตัวที่ขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง และใช้สิทธิของผู้ทรงเรียกร้องต่อผู้จ่ายและผู้สลักหลัง ส่วนกรณีที่ผู้ทรงยอมรับการรับรองบางส่วนนั้น ตามพระราชบัญญัติตัวแลกเงินของ อังกฤษมาตรา 44 ถือว่า ผู้ทรงมีหน้าที่ต้องส่งคำบอกกล่าวแจ้งให้คู่สัญญาฝ่ายอื่นแห่งตราสาร ทราบถึงการรับรองบางส่วน แล้วจึงใช้สิทธิของผู้ทรงต่อผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังในการใช้เงินส่วน ที่เหลือ ส่วนระบบกฎหมายสหรัฐอเมริกา UCC. มาตรา 3-412 (1) นั้น หากผู้ทรงยอมรับ การรับรองบางส่วน ผู้ส่งจ่ายหรือผู้สลักหลังที่มีได้ให้ความยินยอมด้วยยอมหลุดพ้น กรณีระบบ กฎหมายอนุสัญญากรุงเจนีวานั้นเมื่อผู้ทรงจำต้องยอมรับการรับรองบางส่วนแล้ว อาจจะรอจน ถึงวันกำหนดใช้เงินแล้วใช้สิทธิไต่เบียดผู้สลักหลัง ผู้ส่งจ่ายและคู่สัญญาฝ่ายอื่นในการใช้เงิน ส่วนที่เหลือหรืออาจใช้สิทธินั้นทันทีก่อนวันครบกำหนดใช้เงินก็ได้ ตามข้อ 43 แห่งอนุสัญญา กรุงเจนีวา⁴⁰

จากคำตอบแบบสอบถามของ UNCITRAL เมื่อศึกษาการร่างอนุสัญญาสหประชาชาติ ฉบับนี้ คำตอบเกือบครึ่งหนึ่งต้องการให้มีหลักเกณฑ์ในการให้ผู้ทรงมีหน้าที่ยอมรับการรับรอง บางส่วน ขณะที่คำตอบเกินกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อยมีความเห็นตรงข้าม⁴¹ บทบัญญัติของ อนุสัญญาสหประชาชาติจึงยอมรับการรับรองบางส่วน โดยให้สิทธิแก่ผู้ทรงเป็นผู้เลือกยอมรับ หรือปฏิเสธการรับรองบางส่วน

3.3.2.7 ความรับผิดชอบของผู้สลักหลัง ความรับผิดชอบของผู้สลักหลังตามข้อ 44 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดว่า ผู้สลักหลังย่อมต้องรับผิดชอบเมื่อตราสารขาดความไม่

⁴⁰ UNCITRAL , “ III. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL II (1971) : p. 125.

⁴¹ UNCITRAL , “ II. International Payments, ” Yearbook of UNCITRAL III (1972) : p. 168.

เชื่อถือเพราะการไม่รับรองหรือการไม่ใช้เงิน และได้มีการทำค้ำประกันตามที่กำหนดแล้ว ผู้สลักหลังจะต้องใช้เงินตามตราสารให้แก่ผู้ทรง หรือผู้สลักหลังลำดับต่อมา หรือผู้ค้ำประกันของผู้สลักหลังซึ่งได้ถือเอาและใช้เงินตามตราสาร ทั้งนี้ผู้สลักหลังอาจจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดชอบของตนโดยระบุบนตราสาร

บทบัญญัติในข้อนี้สอดคล้องกับระบบกฎหมายหลักทั้งพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ มาตรา 52 (2) (a) ระบบกฎหมายสหรัฐอเมริกา UCC. มาตรา 3-414 (1) และระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ข้อ 1 ความรับผิดชอบของผู้สลักหลังเป็นเช่นเดียวกับความรับผิดชอบของผู้ส่งจ่าย คือ เป็นคู่สัญญาที่ต้องรับผิดชอบและมีเงื่อนไขเช่นเดียวกัน⁴²

3.3.2.8 ผู้โอนตราสารโดยการสลักหลังหรือส่งมอบ ตามข้อ 45 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเปลี่ยนและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้โอนตราสารโดยการสลักหลังหรือเพียงการส่งมอบ เว้นแต่จะได้มีการตกลงกันเป็นอย่างอื่น ผู้โอนเป็นอันรับรองต่อผู้รับโอนว่า

(1) ตราสารนั้นมีได้มีลายมือชื่อปลอม หรือการลงลายมือชื่อโดยปราศจากอำนาจ

(2) ตราสารนั้นมีได้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ

(3) ในขณะที่โอนตราสารนั้น ผู้โอนมิได้ทราบถึงข้อเท็จจริงที่ทำให้เสื่อมสิทธิแก่ผู้รับโอนที่จะได้รับชำระเงินตามตราสารจากผู้รับรองตราสาร หรือจากผู้ส่งจ่ายในกรณีที่ตัวแลกเปลี่ยนไม่มีการรับรอง หรือจากผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน

ผู้โอนตราสารดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบเมื่อผู้รับโอนได้รับตราสารโดยมิได้ทราบถึงเหตุที่ก่อให้เกิดความรับผิดเช่นนั้น และผู้รับโอนมีสิทธิที่จะได้รับชดใช้เงินจำนวนที่ตนได้จ่ายไปคืนจากผู้โอนพร้อมดอกเบี้ยที่คำนวณตามข้อ 70 เมื่อได้เวนคืนตราสารนั้น แม้ว่าตราสารนั้นจะยังไม่ถึงกำหนดใช้เงินก็ตาม

ความรับผิดกรณีนี้ เป็นกรณีที่ผู้โอนโดยการสลักหลังนั้นยอมต้องรับผิดชอบต่อผู้ทรง

⁴² Ibid., p. 169.

ลำดับถัดจากผู้โอน ในความเสียหายที่ผู้ทรงหนี้ได้รับอันเนื่องมาจากข้อบกพร่องของลายมือชื่อก่อนหน้านี การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญแห่งตราสาร หรือข้อบกพร่องอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้โอนตราสาร ซึ่งความรับผิดกรณีนี้อาจเกิดขึ้นก่อนวันกำหนดใช้เงินตามตราสาร ความรับผิดเช่นนี้เป็นความรับผิดตามแนวความคิดเรื่องการประกันตราสาร (warranteis) ในระบบ Common Law * ซึ่งไม่เป็นที่รู้จักในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ความรับผิดในข้อนี้มุ่งที่จะช่วยเหลือผู้ทรงลำดับถัดจากผู้สลักหลัง ทั้งนี้ผู้ทรงหนี้ที่มีสิทธิตามข้อนี้ จะต้องไม่ทราบถึงข้อบกพร่องแห่งตราสารนั้นด้วย⁴³

3.3.2.9 ความรับผิดของผู้ประกันการใช้เงินตามตัว ตาตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศข้อ 46 ได้กำหนดว่าการใช้เงินตามตราสารนั้นอาจมีการประกันการใช้เงินตามตราสารทั้งจำนวนหรือเพียงบางส่วนได้ ไม่ว่าตราสารนั้นจะมีการรับรองแล้วหรือไม่ โดยต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรลงบนตราสารหรือใบประจำต่อระบุข้อความว่า “ คำประกัน ” “ อาวัล ” “ ใช้ได้เป็นอาวัล ” หรือคำอื่นที่มีความหมายทำนองเดียวกันและลงลายมือชื่อผู้ประกัน (หากระบุคำว่า “ คำประกันการสลักหลังก่อนหน้า ” หรือคำอื่นที่มีความหมายทำนองเดียวกัน ไม่ถือเป็นการคำประกัน) ผู้ประกันอาจเป็นคู่สัญญาแห่งตราสารหรือบุคคลภายนอกตราสารก็ได้

การประกันอาจทำโดยการลงลายมือชื่อเพียงอย่างเดียว (นอกเหนือจากลงลายมือชื่อของผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ผู้ส่งจ่ายหรือผู้จ่าย) บนด้านหน้าของตราสารก็มีผลเป็นการประกันในการประกันการใช้เงินตามตราสารนั้น ผู้คำประกันอาจระบุชื่อบุคคลที่ตนต้องการประกันไว้ในตราสาร ถ้าไม่มีการระบุให้ถือเป็นการประกัน ผู้รับรองหรือผู้จ่าย ในกรณีตั๋วแลกเงิน และ คำประกันผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินในกรณีตั๋วสัญญาใช้เงิน

* พระราชบัญญัติตั๋วแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 55 (2) (b) และมาตรา 58 ระบบกฎหมายสหรัฐอเมริกา UCC. มาตรา 3 - 417 (2).

⁴³ Ibid.

ทั้งนี้ ผู้ประกันไม่อาจยกข้อต่อสู้ว่าตนได้ลงลายมือชื่อในตราสารก่อนที่บุคคลที่ตนประกันได้ลงลายมือชื่อ หรือว่าได้ลงลายมือชื่อในขณะที่ตราสารไม่สมบูรณ์

บทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ประกันการชำระเงินตามตัวตามอนุสัญญาสหประชาชาตินี้ เป็นการดำเนินรอยตามระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาเรื่องการอาวัล ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายระบบ Anglo - American ที่จะใช้หลัก “ Contract of Accommodation ” ดังปรากฏในมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเงินของอังกฤษ และมาตรา 3 - 415 UCC. ของสหรัฐอเมริกา อันเกี่ยวกับการประกันการชำระเงินตามตราสาร⁴⁴ ซึ่งในสหรัฐอเมริกานั้นมักจะออกตัวสัญญาชำระเงินที่มีลายมือชื่อของ Accommodation party เพื่อเป็นประกันลูกหนี้ชั้นต้นแห่งตราสาร แต่ไม่ค่อยใช้ทั่วไปเมื่อเป็นผู้ประกันคู่สัญญาในกรณีของตัวแลกเงิน⁴⁵

“ ความรับผิดชอบของผู้ประกัน ” ตามข้อ 47 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดว่า ผู้ประกันย่อมรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ที่ตนประกัน และได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกันในกรณีที่ประกันผู้จ่ายตามตัวแลกเงิน ดังนี้

(1) ประกันว่าจะชำระเงินตามตัวแลกเงินเมื่อถึงกำหนดชำระเงินให้แก่ผู้ทรงหรือคู่สัญญาใด ๆ ซึ่งถือเอาและชำระเงินตามตัวแลกเงิน

(2) กรณีเป็นตัวแลกเงินซึ่งสั่งให้ชำระเงินตามเวลาที่กำหนด และตัวนั้นขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองและได้ทำคำคัดค้านแล้ว ผู้ประกันจะเป็นผู้ชำระเงินให้แก่ผู้ทรงหรือคู่สัญญาใด ๆ ซึ่งถือเอาและชำระเงินตามตัวแลกเงิน

“ ข้อต่อสู้ของผู้ประกัน ” ตามข้อ 47 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ได้แบ่งข้อต่อสู้ของผู้ประกันออกเป็น ข้อต่อสู้ส่วนตัวของผู้ประกัน และข้อต่อสู้อันเป็นข้อต่อสู้ของผู้ที่ได้รับ การประกัน

⁴⁴ Jurgen Dohm, *American Journal of Comparative Law* : 503.

⁴⁵ D.E. Murray, “ *The University of Miami Inter - American Law Review* : 210.

กรณีข้อต่อสู้ส่วนตัวของผู้ประกันที่จะยกขึ้นต่อสู้กับผู้ทรง และผู้ทรงที่ได้รับ ความคุ้มครองนั้นจะแตกต่างกัน เพราะผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองนั้นผู้ประกันจะมีข้อต่อสู้ ชัยยืนได้น้อยกว่าผู้ทรงธรรมดา โดยผู้ทรงที่มีใช้ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองนั้น ผู้ประกันจะ ยกข้อต่อสู้ชัยยืนได้ตามข้อ 28 (1) (3) และ (4) และผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองได้เฉพาะ ข้อต่อสู้ตามข้อ 30 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

ส่วนกรณีข้อต่อสู้ซึ่งบุคคลที่ได้รับการประกันมีอยู่ ผู้ประกันอาจยกข้อต่อสู้นั้นชัยยืนได้ ทั้งนี้เพราะการประกันบุคคลโดยอมทำให้ผู้ประกันมีฐานะเช่นเดียวกับผู้ประกัน ซึ่งแบ่งเป็นข้อต่อสู้ กับผู้ทรงและผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง โดยข้อต่อสู้ที่ผู้ประกันอาจยกขึ้นต่อสู้ต่อผู้ทรง ซึ่งมีใช้ ผู้ทรงที่ได้รับการคุ้มครองนั้น เป็นข้อต่อสู้เช่นเดียวกับกรณีข้อต่อสู้ส่วนตัวของผู้ประกันคือ ตาม ข้อ 28 (1) (3) และ (4) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ส่วนข้อต่อสู้ที่ยกขึ้นต่อสู้ผู้ทรงที่ได้รับความ คุ้มครองนั้น แยกข้อต่อสู้ตามลักษณะของผู้ประกัน ดังนี้

(1) กรณีเป็นผู้ประกันที่ระบุงการประกันด้วยคำว่า “ ค้ำประกัน ” “ ค้ำประกันการเงิน ” หรือ “ ค้ำประกันการเรียกเก็บ ” หรือถ้อยคำอื่นที่มีความหมาย ทำนองเดียวกัน ผู้ค้ำประกันจะยกข้อต่อสู้ผู้ประกันมีต่อผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองตาม มาตรา 30 (1)

(2) กรณีเป็นผู้ประกันที่ระบุงการประกันด้วยคำว่า “ อาวัล ” หรือ “ ใช้ได้เป็นอาวัล ” ผู้ประกันอาจยกข้อต่อสู้ชัยยืนผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองได้เฉพาะข้อต่อสู้ที่ว่า ผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองได้ลายมือชื่อของบุคคลที่ตนประกันโดยกลฉ้อฉล (ข้อ 30 (1) (b)) ข้อต่อสู้ว่าตราสารนั้นมิได้มีการยื่นให้รับรองหรือให้ใช้เงิน (ข้อ 53 หรือ 57) ข้อต่อสู้ว่ามีได้ ทำคำคัดค้านเพื่อการไม่รับรองหรือไม่ใช้เงินที่ถูกต้อง (ข้อ 63) และข้อต่อสู้ว่าสิทธิฟ้องร้องนั้น หมดอายุความ (ข้อ 84)

(3) กรณีผู้ประกันมิใช่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ซึ่งระบุง การประกันเพียงลงลายมือชื่ออย่างเดียว ยกข้อต่อสู้ชัยยืนผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับ เป็นผู้ประกันโดยระบุงคำว่า “ ค้ำประกัน ”

(4) กรณีผู้ประกันซึ่งเป็นธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ซึ่งระบุง การประกันเพียงลงลายมือชื่ออย่างเดียว อาจยกข้อต่อสู้ชัยยืนผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง เช่นเดียวกับผู้ประกันโดยอาวัล

บทบัญญัติตามข้อ 47 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติฉบับนี้ได้นำทั้งระบบค้ำประกัน และระบบอวัลของทั้งสองระบบกฎหมายหลักมากำหนดไว้ โดยให้ผู้ประกันการชำระเงินตามตัว เลือกว่าจะค้ำประกันตราสารในแบบใดเพื่อจะให้ระบบกฎหมายทั้งสองระบบนั้นยอมรับได้ง่ายขึ้น

ในเรื่องนี้ได้มีผู้ให้ความเห็นว่า ผู้ทรงตราสารที่มีการอวัลจะอยู่ในฐานะที่ ได้เปรียบกว่าผู้ทรงตราสารที่มีการค้ำประกัน (accommodation) ตามระบบ Anglo - American และเสนอแนะว่า อนุสัญญาควรแก้ไขโดยรับเอาแนวความคิดของ Civil Law เรื่องอวัลเพียง อย่างเดียวเพราะเจ้าหนี้ตามตราสารจะได้รับประโยชน์มากกว่า⁴⁶

เมื่อผู้ประกันได้ชำระเงินตามตราสารแล้ว ย่อมปลดเปลื้องความรับผิดชอบตามจำนวนเงิน ที่ได้ใช้ไป โดยอาจเรียกคืนเอาจากคู่สัญญาซึ่งตนไปประกันและคู่สัญญาผู้ต้องรับผิดชอบคู่สัญญา ซึ่งตนได้ประกันตามจำนวนเงินที่ได้ใช้ไปและดอกเบี้ย ตามข้อ 48 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

3.4 การยื่นตราสารเพื่อการรับรองและเพื่อชำระเงิน

3.4.1 การยื่นตัวแลกเงินเพื่อการรับรอง การยื่นตัวแลกเงินเพื่อให้การรับรองนั้น ตามข้อ 49 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดโดยให้สิทธิเลือก⁴⁷ เว้นแต่กรณีตามข้อ 49 (2) ที่กำหนดว่า ตัวแลกเงินประเภทต่อไปนี้จะต้องนำมายื่นเพื่อให้การรับรอง

(1) กรณีเป็นตัวแลกเงินที่ผู้ส่งจ่ายระบุในตั๋วว่าต้องนำตัวนั้นมายื่นเพื่อ การรับรอง

(2) กรณีเป็นตัวแลกเงินสั่งให้ชำระเงินภายในเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็น ทั้งนี้เพื่อจะได้กำหนดวันที่ชำระเงินได้

⁴⁶ Jurgen Dohm , American Journal of Comparative Law : 503.

D.E. Murray , The University of Miami Inter - American Law Review : 213.

⁴⁷ UNCITRAL , “ II International Payments , ” Yearbook of UNCITRAL III (1972) :

(3) กรณีเป็นตัวแลกเงินสั่งให้ใช้เงิน ณ ที่อื่นนอกจากถิ่นที่อยู่ หรือสถานประกอบการของผู้จ่าย เว้นแต่เป็นตัวแลกเงินที่สั่งให้ใช้เงินเมื่อทวงถาม

สำหรับกรณี (3) นั้น ในระบบกฎหมาย Anglo - American (พระราชบัญญัติตัวแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 39 และระบบกฎหมายของสหรัฐอเมริกา UCC. มาตรา 3 - 501 (1)(a)) กำหนดว่า กรณีนี้ต้องนำตัวมายื่นเพื่อให้อำนาจโดยจะเรียกว่า “ Domiciled bill ” โดยมีเหตุผล เพื่อเป็นการแจ้งเตือนให้ผู้จ่ายที่ต้องใช้เงิน ณ ที่อื่น ซึ่งมีใช้ถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบการของผู้จ่าย (โดยปกติจะเป็นธนาคาร) เพื่อที่จะได้ให้ตัวแทนของผู้จ่ายจัดเตรียมเงินที่จะต้องชำระ ซึ่งหากผู้ทรงละเลยมิได้ยื่นตัวเพื่อรับรอง ย่อมทำให้คู่สัญญาคนก่อนๆ นั้นหลุดพ้นจากความรับผิด ส่วนในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาในข้อ 22 กำหนดให้สิทธิเลือกจะยื่นตัวเพื่อรับรองหรือไม่ก็ได้ หากผู้ทรงละเลยมิได้ยื่นตัวเพื่อรับรอง ผู้ทรงนั้นไม่สิ้นสิทธิที่จะเรียกร้องต่อคู่สัญญาคนก่อน เว้นแต่ผู้สั่งจ่ายหรือผู้สลักหลังจะได้ระบุไว้ในตัวว่าต้องนำตัวมายื่นเพื่อรับรอง

ในทางปฏิบัติแล้วจะพบว่า โดยทั่วไปแล้วการยื่นตัวเพื่อให้อำนาจนั้น แม้ในกรณีที่เป็นตัวแลกเงินที่มีกำหนดเวลาใช้เงินที่แน่นอนมักจะกระทำเพราะการรับรองโดยผู้จ่ายจะทำให้ผู้จ่ายต้องรับผิดตามตัว และในหลาย ๆ ประเทศ ธนาคารกลางจะรับซื้อเฉพาะตัวที่มีการรับรองแล้วเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่ถือว่าในกรณีนี้ทำให้ผู้ทรงมีภาระแต่อย่างใด⁴⁸ เพราะในทางปฏิบัติก็มักจะให้ยื่นตัวเพื่อรับรอง ซึ่งตัวที่รับรองแล้วจะได้รับการยอมรับมากกว่า

นอกจากนี้ ในข้อ 50 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ยังกำหนดให้ผู้สั่งจ่ายอาจระบุข้อกำหนดเกี่ยวกับการยื่นตัวแลกเงินเพื่อให้อำนาจได้ดังนี้

(1) ผู้สั่งจ่ายอาจระบุในตัวแลกเงินห้ามมิให้ยื่นตัวเพื่อการรับรองก่อนวันที่กำหนดไว้หรือก่อนเหตุการณ์ที่กำหนดไว้ก็ได้

สำหรับกรณีนี้ แม้ว่าจะระบุห้ามดังกล่าวบนตัวแลกเงินที่สั่งให้ใช้เงินในระยะเวลาที่

⁴⁸ Ibid . , p. 171.

กำหนดนับแต่ได้เห็น ไม่เป็นเหตุให้ขาดความสมบูรณ์เป็นตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศเพราะคำสั่งให้ใช้เงินมีเงื่อนไขแต่อย่างใด หากเหตุการณ์ที่กำหนดไว้นั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยแท้และล่วงเลยเวลาตามที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นตัวเพื่อการรับรอง ให้ถือว่าการยื่นตัวนั้นไม่จำเป็นต้องทำตามข้อ 52 (2) (b) และตัวแลกเปลี่ยนนั้นเป็นอันขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองตามข้อ 54 (1) (b) ตัวแลกเปลี่ยนนั้นมิได้ทำโดยมีเงื่อนไขโดยการกำหนดข้อห้ามดังกล่าวเพราะคำสั่งให้ใช้เงินนั้นมีได้มีเงื่อนไขแต่อย่างใด⁴⁹

(2) ผู้ส่งจ่ายอาจจะระบุในตัวแลกเปลี่ยนว่า ไม่ต้องยื่นเพื่อการรับรองก็ได้ เว้นแต่กรณีเป็นตัวแลกเปลี่ยนที่สั่งให้ใช้เงินในระยะเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็น หรือเป็นตัวแลกเปลี่ยนที่สั่งให้ใช้เงิน ณ ที่อื่นนอกจากถิ่นที่อยู่หรือสถานประกอบการของผู้จ่าย

หากมีการยื่นตัวเพื่อรับรองในกรณีมีข้อกำหนดดังกล่าวตามข้อ (1) และ (2) และได้รับการปฏิเสธ ไม่ถือว่าตัวแลกเปลี่ยนนั้นขาดความเชื่อถือ ตามข้อ 50 (2) และกรณีที่ผู้จ่ายได้รับรองตัวแลกเปลี่ยน แม้จะมีข้อกำหนดไม่ต้องยื่นเพื่อการรับรองถือว่าการรับรองนั้นมีผลตาม 50 (3) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

“วิธีการยื่นตัวเพื่อรับรอง” จะต้องทำตามหลักเกณฑ์ในข้อ 5 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ดังนี้

- (1) ผู้ทรงต้องยื่นตัวแลกเปลี่ยนแก่ผู้จ่ายในวันทำการและในเวลาที่เหมาะสม
- (2) อาจยื่นต่อบุคคลหรือผู้ที่มีอำนาจ ซึ่งมีสิทธิที่จะรับรองตัวแลกเปลี่ยนตามกฎหมายที่มีใช้ผู้จ่าย
- (3) กรณีตัวแลกเปลี่ยนให้ใช้เงินในวันที่กำหนดไว้แน่นอน จะต้องยื่นตัวก่อนหรือในวันที่กำหนด
- (4) กรณีตัวแลกเปลี่ยนให้ใช้เงินเมื่อทวงถามหรือในระยะเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็น จะต้องยื่นตัวเพื่อรับรองภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ลงในตัวแลกเปลี่ยน
- (5) กรณีตัวแลกเปลี่ยนที่ผู้ส่งจ่ายได้ระบุวันที่ หรือระบุระยะเวลาที่ยื่นตัวเพื่อรับรอง จะต้องยื่นตัวให้รับรองในวันทีระบุหรือภายในจำกัดระยะเวลาที่ได้ระบุไว้

⁴⁹ Ibid , p. 172.

กำหนดระยะเวลาในการยื่นตัวให้รับรอง ในกรณีตัวแลกเงินให้ใช้เงินในวันที่กำหนดไว้แน่นอนนั้น จะต้องยื่นตัวก่อนวันกำหนดใช้เงินนั้นสอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเจนีวาข้อ 21 ส่วนระบบ Anglo - American นั้นยอมให้ยื่นตัวเพื่อการรับรองในวันที่ครบกำหนดใช้เงินด้วย ส่วนกรณีตัวแลกเงินสั่งให้ใช้เงินภายในเวลาที่กำหนดนับแต่ได้เห็นนั้นดำเนินรอยตามอนุสัญญากรุงเจนีวา คือภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ลงในตัวแลกเงิน ขณะที่ระบบ Anglo - American นั้นกำหนดว่า จะต้องยื่นตัวเพื่อรับรองหรือโอนเปลี่ยนมือภายในเวลาที่สมควร ซึ่งแนวคิดเรื่อง “ Reasonable time ” ของตราสารเปลี่ยนมือนั้นไม่เป็นที่รู้จักในกลุ่มประเทศที่มีได้อยู่ในระบบ Common Law อันอาจนำไปสู่ความยุ่งยากสำหรับการนำไปใช้ในระดัปลักษณ์ จึงมีได้นำหลักดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติ⁵⁰

นอกจากนี้ในข้อ 52 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ยังได้กำหนดกรณีต่าง ๆ ที่ไม่ต้องยื่นตัวเพื่อการรับรอง โดยแบ่งเป็น การยื่นเพื่อรับรองแบบจำเป็นและยื่นเพื่อรับรองแบบเพื่อเลือก

กรณีไม่ต้องกระทำการยื่นเพื่อรับรองแบบจำเป็น และการยื่นเพื่อรับรองแบบเพื่อเลือก หากปรากฏว่า

- (1) ผู้จ่ายตายหรือหรือตกเป็นคนล้มละลาย หรือเป็นบุคคลไม่มีตัวตน หรือไม่มีความสามารถที่จะรับผิดชอบในฐานะผู้รับรองได้
- (2) ผู้จ่ายเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วน สมาคม หรือองค์กรทางกฎหมาย ซึ่งเลิกกิจการแล้ว

กรณีไม่ต้องกระทำการยื่นเพื่อรับรองแบบจำเป็น หากปรากฏว่า

- (1) ตัวแลกเงินที่สั่งให้ใช้เงินภายในเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน และมีได้ยื่นตัวเพื่อรับรองก่อน หรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้ทรงและไม่อาจก้าวล่วงได้

⁵⁰ Ibid ., p. 172 - 173.

(2) ตัวแลกเงินสั่งให้ใช้เงินในระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน นับแต่ได้เห็น และการยื่นตัวมีอาจทำได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ลงในตัวอันเนื่องมาจากเหตุที่นอกเหนือการควบคุมของผู้ทรงและไม่อาจก้าวล่วงได้

การยื่นตัวเพื่อการรับรองแบบจำเป็นโดยลำชำนั้ยังถือเป็นข้อแก้ตัวได้ แต่ต้องเป็นกรณีตัวแลกเงินสั่งจ่ายโดยระบุว่าจะต้องยื่นตัวเพื่อรับรองภายในเวลาที่กำหนดไว้ โดยที่ความล่าชำนั้เกิดจากเหตุอันอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ทรงและไม่อาจก้าวล่วงได้ และเมื่อเหตุแห่งความล่าชำนั้สิ้นสุดลง จะต้องใช้ความพยายามอันควรในการยื่นตัวแลกเงิน

ในระบบ Common Law และระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ต่างก็ตระหนักถึงกรณีต่าง ๆ ที่จะปลดเปลื้องผู้ทรงจากหน้าที่ในการยื่นตัวเพื่อรับรองหรือเพื่อใช้เงิน หรือการทำคำคัดค้าน แต่ก็ยังคงมีความแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น

(1) ในระบบกฎหมาย Anglo - American นั้น เหตุที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้ทรง เป็นข้อแก้ตัวในการยื่นตัวหรือทำคำคัดค้านล่าช้า และเมื่อเหตุนั้นได้สิ้นสุดลงจะต้องดำเนินการยื่นตัว หรือทำคำคัดค้านด้วยความพยายามอันควร (“ Reasonable Diligence ”) ซึ่งหากใช้ความพยายามตามสมควรแล้วไม่อาจก่อให้เกิดผล ก็ไม่ต้องทำคำคัดค้านหรือยื่นตัว

ส่วนระบบอนุสัญญากรุงเจนีวานั้น กรณีมีเหตุสุดวิสัย (“ vis major ”) เกิดขึ้นให้ขยายระยะเวลาที่กำหนดเพื่อการยื่นตัวหรือทำคำคัดค้าน เมื่อเหตุสุดวิสัยนั้นสิ้นสุดลงผู้ทรงจะต้องยื่นตัวภายใน 30 วันนับแต่วันกำหนดใช้เงิน หรือกรณีเป็นตัวแลกเงินสั่งให้ใช้เงินนับแต่ได้เห็นหรือเมื่อทวงถามจะต้องยื่นตัวภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ผู้ทรงได้แจ้งให้ผู้สลักหลังทราบถึงเหตุสุดวิสัยนั้น และหากเหตุสุดวิสัยนั้นยังคงมีอยู่จนล่วงพ้นเวลาดังกล่าว ผู้ทรงก็ไม่ต้องทำคำคัดค้านหรือยื่นตัว

(2) เหตุที่จะปลดเปลื้องผู้ทรงจากการยื่นตัว หรือทำคำคัดค้านของทั้งสองระบบกฎหมายมีความแตกต่างกัน ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวามุ่งเน้นเรื่องเหตุสุดวิสัยโดยไม่รวมถึงข้อเท็จจริงอันเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้ทรงโดยแท้ (“ The Facts which are purely personal to the holder ”) ขณะที่ในระบบ Anglo - American นั้น ข้อเท็จจริงส่วนตัวดังกล่าว

สามารถถือเป็นเหตุแห่งการล่าช้าหรือการยกเว้นได้⁵¹ ถึงแม้ว่าอนุสัญญาสหประชาชาติ จะยอมรับหลักการกำหนดเวลาที่แน่นอนในการยื่นตัว เพื่อรับรองตามระบบกฎหมายเอกรูปแห่ง กรุงเจนีวา ดังปรากฏในข้อ 51 ก็ตาม แต่ในกรณีที่จะปลดภาระของผู้ทรงในการยื่นตัวนั้น อนุสัญญาสหประชาชาติได้ยอมรับหลักของระบบ Common Law ซึ่งไม่ได้กำหนดเวลาที่แน่นอน

“ ผลของการไม่ยื่นตัวแลกเงินเพื่อให้รับรอง ” กรณีเป็นตัวแลกเงินที่จะต้องยื่นเพื่อ การรับรองแต่ไม่ได้ยื่นตัวเพื่อรับรอง มีผล คือ ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง และผู้ประกันของบุคคล เหล่านั้นหลุดพ้นความรับผิดชอบตามตัวแลกเงิน อย่างไรก็ตามไม่ทำให้ผู้ค้าประกัน ผู้จ่ายหลุดพ้น ความรับผิดชอบได้ ตามข้อ 53 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

“ ตัวแลกเงินขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง ” ตามข้อ 54 แห่งอนุสัญญา สหประชาชาติได้แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

(1) กรณีได้ยื่นตัวเพื่อรับรองอย่างถูกต้องแล้วแต่ผู้จ่ายปฏิเสธที่จะรับรอง หรือ ไม่สามารถได้รับการรับรองมาโดยใช้ความพยายามอันควรแล้ว หรือไม่สามารถได้คำรับรองที่ ตนมีสิทธิตามอนุสัญญานี้ ถือว่าตัวแลกเงินขาดความเชื่อถือ ผู้ทรงจึงควรใช้สิทธิไล่เบี่ยโดยตรง กับผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลังและผู้ประกันของบุคคลเหล่านั้นภายใต้ข้อบังคับข้อ 59

(2) กรณีที่ไม่ต้องยื่นตัวให้รับรอง ตามข้อ 52 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ (เว้นแต่จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้มีการรับรองตัวแลกเงินนั้นแล้ว) ผู้ทรงอาจใช้สิทธิไล่เบี่ย โดยตรงกับผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลังและผู้ประกันของบุคคลเหล่านั้น

ตัวแลกเงินขาดความเชื่อถือทั้งสองกรณีดังกล่าว ผู้ทรงอาจเรียกให้ผู้ประกันของ ผู้จ่ายชำระเงินได้ เมื่อได้ทำคำคัดค้านตามที่กำหนดแล้ว

กรณีที่ไม่ถือว่าเป็นตัวแลกเงินขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง คือ ตัวแลกเงินที่ สั่งให้ชำระเงินเมื่อทวงถาม ได้ยื่นตัวเพื่อการรับรองและถูกปฏิเสธ

⁵¹ Ibid., p. 173.

3.4.2 การยื่นตราสารเพื่อใช้เงิน การยื่นตราสารเพื่อการใช้เงิน ตามข้อ 55 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดว่าจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ จึงจะถือว่าได้มีการยื่นตราสารเพื่อให้ใช้เงินโดยชอบแล้ว

(1) ผู้ทรงต้องยื่นตราสารแก่ผู้จ่าย หรือผู้รับรอง หรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ในวันทำการและในเวลาที่เหมาะสม

(2) ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ลงลายมือชื่อโดยผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินสองคน หรือมากกว่า จะยื่นให้ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินคนใดคนหนึ่งรับรองก็ได้ เว้นแต่ตั๋วสัญญาใช้เงินระบุเป็นอย่างอื่น

ในพระราชบัญญัติตั๋วแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 45 (6) ได้กำหนดการยื่นตราสารเพื่อรับรองในกรณีนี้จะต้องยื่นตั๋วให้ใช้เงินต่อผู้จ่ายทุกคน เว้นแต่ผู้จ่ายเหล่านั้นเป็นหุ้นส่วนกัน และไม่ได้ระบุสถานที่ใช้เงินไว้ แต่หากมีการระบุสถานที่ใช้เงินไว้บนตราสาร ผู้ทรงจะต้องยื่นตราสารต่อผู้จ่ายหรือผู้รับรองตามสถานที่ที่ระบุไว้ ผู้ทรงอาจยื่นตั๋วแก่ผู้จ่ายหรือผู้รับรองคนใดก็ได้

(3) กรณีผู้จ่าย ผู้รับรองหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตาย ต้องยื่นตั๋วต่อบุคคลที่เป็นทายาทตามกฎหมาย หรือบุคคลที่มีสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของผู้ตาย ซึ่งแตกต่างจากกรณียื่นตั๋วแลกเงินเพื่อให้รับรอง เพราะความตายของผู้จ่ายหรือผู้รับรองไม่เป็นเหตุให้ไม่ต้องยื่นตั๋วเพื่อใช้เงิน

(4) อาจยื่นตราสารเพื่อให้ใช้เงินต่อบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งไม่ใช่ผู้จ่าย ผู้รับรองหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินก็ได้

(5) ตราสารซึ่งไม่ได้สั่งให้ใช้เงินเมื่อทวงถามต้องยื่น เพื่อการใช้เงินในวันที่ถึงกำหนดใช้เงินหรือภายในสองวันทำการถัดมา

(6) ตราสารซึ่งสั่งให้ใช้เงินเมื่อทวงถาม ต้องยื่นเพื่อการใช้เงินภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ที่ลงบนตราสาร

(7) สถานที่ที่จะต้องยื่นตราสารเพื่อการใช้เงิน ได้แก่ สถานที่ใช้เงินที่ระบุบนตราสาร หากเป็นกรณีที่ไม่ได้ระบุสถานที่ใช้เงินไว้ให้ยื่นตราสาร ณ ที่ที่อยู่ของผู้จ่าย ผู้รับรอง หรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและหากไม่ได้ระบุถึงสถานที่ใช้เงิน และสถานที่ที่อยู่ของผู้จ่าย หรือผู้รับรองหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ให้ยื่นตราสาร ณ สถานที่ประกอบธุรกิจแห่งใหญ่ หรือที่พำนักปกติของผู้จ่ายหรือผู้รับรองหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

(8) ตราสารซึ่งได้ยื่นที่สำนักงานชำระบัญชี (Clearing - house) เป็นการยื่นเพื่อใช้เงินโดยถูกต้อง หากกฎหมายแห่งสถานที่สำนักงานชำระบัญชียุ้้นตั้งอยู่ หรือกฎหรือธรรมเนียมของสำนักงานชำระบัญชีได้กำหนดไว้เช่นนั้น

ส่วนกรณีเกิดความล่าช้าในการยื่นตัวเพื่อใช้เงินเป็นข้อแก้ตัวได้ หากความล่าช้านั้นเกิดจากเหตุที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ทรงแล้วไม่อาจก้าวล่วงได้ และเมื่อเหตุแห่งความล่าช้านั้นได้สิ้นสุดลงจะต้องยื่นตัวด้วยความพยายามอันควร ตามข้อ 56 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ และในข้อ 56 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ยังได้กำหนดเหตุต่าง ๆ ที่ไม่ต้องยื่นตราสารเพื่อใช้เงิน ดังนี้

(1) กรณีที่ผู้ส่งจ่าย ผู้สลักหลัง หรือผู้ค้ำประกันได้ยกเว้นการยื่นตราสารไว้ชัดเจน หากระบุไว้ในตราสารโดยผู้ส่งจ่ายจะมีผลผูกพันคู่สัญญาลำดับถัดมา แต่หากระบุไว้ในตราสารโดยคู่สัญญาอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ผู้ส่งจ่ายก็จะมีผลผูกพันเฉพาะคู่สัญญาฝ่ายนั้นเท่านั้น และหากระบุไว้นอกตราสารยอมผูกพันเฉพาะคู่สัญญาฝ่ายนั้น และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ทรงซึ่งได้รับยกเว้นเท่านั้น

โดยหลักทั่วไป การยกเว้นหรือสลະสิทธิ์นั้นยอมผูกพันเฉพาะคู่สัญญาซึ่งเป็นผู้ยกเว้นหรือสลະสิทธิ์เท่านั้น แต่ด้วยเหตุที่ผู้ส่งจ่ายนั้นเป็นคู่สัญญาซึ่งเป็นผู้ออกตราสารและจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบตามตราสาร จึงสามารถที่จะกำหนดเงื่อนไขสำหรับผู้ซึ่งลงลายมือชื่อภายหลังที่จะเข้ามาเป็นคู่สัญญาแห่งตราสาร คณะทำงานของ UNCITRAL จึงมีความเห็นว่าหากผู้ส่งจ่ายเป็นผู้ยกเว้นโดยกระทำลงบนตราสารยอมผูกพันคู่สัญญาลำดับต่อมาทั้งหมด⁵²

(2) กรณีตราสารมิได้สั่งให้ใช้เงินเมื่อทวงถาม และมีเหตุล่าช้าในการยื่นตัวซึ่งยังคงดำเนินต่อไปเกินกว่า 30 วันหลังจากวันถึงกำหนดใช้เงิน

(3) กรณีตราสารสั่งให้ใช้เงินเมื่อทวงถาม และมีเหตุล่าช้าในการยื่นตัวเกิดขึ้นและยังคงดำเนินต่อไปอีกเกินกว่า 30 วัน หลังจากการสิ้นสุดของระยะเวลาที่จำกัดเพื่อการยื่นตัวเพื่อการใช้เงิน

⁵² UNCITRAL , “ II International Payments , ” *Yearbook of UNCITRAL* X (1979) :

(4) กรณีผู้จ่าย ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือผู้รับรองตกเป็นคนล้มละลาย หรือเป็นบุคคลที่ไม่มีตัวตน หรือไม่มีความสามารถ หรือเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วน สมาคมหรือ องค์การทางกฎหมายซึ่งเลิกกิจการไปแล้ว

(5) กรณีไม่มีสถานที่ที่จะต้องยื่นตราสาร ตามข้อ 55 (g) แห่งอนุสัญญา สหประชาชาติ

(6) กรณีตั๋วแลกเงินที่ได้ถูกคัดค้านแล้วว่าขาดความเชื่อถือ เพราะการไม่ รับรองแล้ว

“ ผลของการไม่ยื่นตราสารเพื่อให้ใช้เงิน ” มีผลทำให้ผู้สั่งจ่าย ผู้สลักหลัง และ ผู้ประกันของบุคคลเหล่านั้นหลุดพ้นจากความรับผิดตามตราสาร อย่างไรก็ตาม ไม่ทำให้ผู้รับรอง ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและผู้ประกันของบุคคลเหล่านั้น หรือผู้ประกันของผู้จ่ายหลุดพ้นจาก ความรับผิด ตามข้อ 57 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

การยื่นตั๋วเพื่อให้ใช้เงินเป็นเงื่อนไขก่อนที่คู่สัญญาคนก่อนผู้ทรงจะรับผิด ดังนั้นหาก การไม่ยื่นตั๋วเพื่อให้ใช้เงินตามที่กำหนด ทำให้ผู้ทรงสิ้นสิทธิไต่เบี่ยกับคู่สัญญาคนก่อนตน⁵³

“ ตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน ” ตามข้อ 58 แห่งอนุสัญญา สหประชาชาติ ได้กำหนดไว้ดังนี้

(1) ให้ถือว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน หากเมื่อยื่น ตราสารเพื่อให้ใช้เงินโดยถูกต้องแล้วแต่ถูกปฏิเสธการใช้เงิน หรือกรณีที่ผู้ทรงไม่ได้รับชำระเงิน ซึ่งตนมีสิทธิตามอนุสัญญานี้ หรือกรณีที่ไม่ต้องยื่นตราสารเพื่อการใช้เงินตามข้อ 56 (2) และได้มีการใช้เงินเมื่อถึงกำหนด

(2) กรณีตั๋วแลกเงินขาดความเชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน ภายใต้บังคับของ ข้อ 59 คือ ได้มีการทำคำคัดค้านโดยถูกต้องแล้ว ผู้ทรงยอมใช้สิทธิไต่เบี่ยเอากับผู้สลักหลัง และผู้ค้าประกันของบุคคลเหล่านั้น

⁵³ UNCITRAL, “ II International Payments ,” Yearbook of UNCITRAL III (1972) :

(3) กรณีตัวสัญญาใช้เงินขาดความเชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน ภายใต้บังคับของข้อ 59 คือ ได้มีการทำคำคัดค้านโดยถูกต้องแล้ว ผู้ทรงยอมใช้สิทธิไต่เบี่ยเอากับผู้สลับหลังและผู้ค้ำประกันของผู้สลับหลัง

3.5 การใช้สิทธิไต่เบี่ย

การที่ผู้ส่งจ่าย ผู้สลับหลัง และผู้ค้ำประกันของบุคคลเหล่านั้น จะต้องรับผิดชอบตามตราสารนั้น จะต้องมีการยื่นข้อเรียกร้องก่อนที่จะทำให้บุคคลทั้งหลายเหล่านั้นรับผิดชอบ คือ

- (1) จะต้องมีการยื่นตราสารเพื่อรับรอง ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 49 (2)
- (2) มีการยื่นตราสารเพื่อให้ใช้เงิน และ
- (3) คัดค้านตราสารที่ขาดความเชื่อถือ

เมื่อเงื่อนไขเหล่านี้ครบถ้วน ผู้ทรงมีสิทธิจะไต่เบี่ยต่อคู่สัญญาทั้งหลาย หากมิได้คัดค้านตัวที่ขาดความเชื่อถือ ผู้ทรงจะถูกตัดสิทธิไต่เบี่ย ทำให้คู่สัญญาก่อน ๆ นั้น ไม่ต้องรับผิดชอบตามตัว⁵⁴ ซึ่งในข้อ 59 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติได้กำหนดให้คำคัดค้านเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้ใช้สิทธิไต่เบี่ยได้

3.5.1 คำคัดค้าน ตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ข้อ 60 ให้ความหมายของ “ คำคัดค้าน ” คือ ข้อความที่แสดงการขาดความเชื่อถือ ซึ่งได้ทำขึ้น ณ สถานที่ที่ตราสารนั้นขาดความเชื่อถือและได้ลงลายมือชื่อและวันที่ โดยบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายแห่งสถานที่นั้น ข้อความดังกล่าวจะต้องประกอบด้วย

- (1) บุคคลที่ร้องขอให้คัดค้านตราสาร
- (2) สถานที่ทำคำคัดค้าน และ
- (3) การทวงถามที่ทำได้ และคำตอบ (ถ้ามี) หรือปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่สามารถพบตัวผู้จ่าย หรือผู้รับรอง หรือผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน

⁵⁴ Ibid.

คำคัดค้านอาจกระทำบนตราสาร หรือใบประจำต่อ หรือทำเป็นเอกสารแยกต่างหาก และต้องระบุตราสารที่ไม่ได้รับความเชื่อถือไว้อย่างชัดเจน หากตราสารมิได้กำหนดว่าจะต้องทำ คำคัดค้าน การทำคำคัดค้านอาจทำโดยการจดแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรลงบนตราสารพร้อม ลงลายมือชื่อและวันที่โดยผู้จ่าย หรือผู้รับรอง หรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือในกรณีที่ตราสาร กำหนดให้มีภูมิลำเนาตามบุคคลที่ระบุชื่อเพื่อการใช้เงินก็ให้กระทำโดยบุคคลนั้น การจดแจ้งนั้น ต้องมีผลเมื่อการรับรองหรือการใช้เงินนั้นถูกปฏิเสธ ซึ่งถือเป็นการคัดค้านตามวัตถุประสงค์ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาตินี้

ตามข้อ 60 นี้ คำคัดค้านนั้นเป็นบทบัญญัติที่นำมาใช้ทั้งกับตัวแลกเปลี่ยนระหว่าง ประเทศและตั๋วสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ ขณะที่ในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา นั้น คำคัดค้านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับตราสารภายในและระหว่างประเทศ (ตามข้อ 44 ภาคผนวก 2 (ข้อสงวน) ข้อ 8) ระบบกฎหมาย Anglo - American กำหนดให้ทำคำคัดค้านเฉพาะกรณีตรา สารระหว่างประเทศเท่านั้น (มาตรา 51 (2) แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนอังกฤษ , UCC . มาตรา 3-501 (3))⁵⁵

ส่วนแบบของคำคัดค้านนั้น ระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ยอมให้รัฐภาคีตั้งข้อสงวน เกี่ยวกับการทำคำคัดค้านภายในดินแดนของตนว่า อาจใช้วิธีจดแจ้งวันที่เป็นลายลักษณ์อักษร ลงบนตัวและลงลายมือชื่อโดยผู้จ่ายได้ เว้นแต่กรณีที่ผู้สั่งจ่ายได้ระบุไว้ในตัวว่าจะต้องทำ คำคัดค้าน ส่วนระบบกฎหมาย Anglo - American นั้น คำคัดค้านจะทำเฉพาะกรณีเป็น ตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศเท่านั้น (มาตรา 51 (1) แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ UCC. มาตรา 3-501 (3) ของสหรัฐอเมริกา) โดยกรณีตัวภายในประเทศขาดความเชื่อถือให้ทำ เป็นบันทึกเพื่อเป็นหลักฐาน ตามมาตรา 51 (7) แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนตัวแลกเปลี่ยนของ อังกฤษนั้น คำคัดค้านให้ทำโดยส่งสำเนาตัวที่ถูกคัดค้านและลงลายมือชื่อโดยในตารีที่ทำการคัดค้าน และตาม UCC. มาตรา 3-509 ของสหรัฐอเมริกา คำคัดค้านเป็นการรับรอง การขาดความเชื่อถือ ให้กระทำโดยลงชื่อและประทับตรากงสุลแห่งสหรัฐอเมริกาหรือรองกงสุล

⁵⁵ Jurgen Dohm , American Journal of Comparative Law : 506.

หรือโนตารีพับลิก หรือบุคคลอื่นที่มีอำนาจรับรองและขาดความเชื่อถือตามกฎหมายแห่งสถานที่ที่ขาดความเชื่อถือได้เกิดขึ้น

และจากคำตอบแบบสอบถามใน ปีค.ศ. 1969 เกี่ยวกับปัญหาการใช้ตราสารเปลี่ยนมือนั้น ส่วนใหญ่ต้องการคำตัดค้ำที่มีหลักเกณฑ์ง่าย ๆ และมีผู้ให้ความเห็นว่า คำตัดค้ำนั้นไม่จำเป็น เว้นแต่จะได้มีการระบุไว้ชัดเจนบนตราสารว่าต้องทำคำตัดค้ำ ซึ่งต่อมาก็ได้ข้อสรุปความเห็นที่เป็นเอกฉันท์ของสถาบันการค้ำและธนาคารว่า ควรจะมีหลักฐานที่แสดงการขาดความเชื่อถือ และในที่สุดก็ได้รับเอารูปแบบอย่างง่าย ๆ ของคำตัดค้ำซึ่งประกอบด้วย การจดแจ้งบนตัวโดยผู้จ่ายหรือผู้รับเอาที่แสดงการปฏิเสธที่จะรับรองหรือใช้เงิน⁵⁶

3.5.1.1 กำหนดเวลาทำคำตัดค้ำ คำตัดค้ำตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง หรือเพราะการไม่ใช้เงินนั้นจะต้องกระทำในวันที่ตราสารนั้นขาดความเชื่อถือหรือภายในสี่วันทำการถัดจากนั้นตามข้อ 61 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

การกำหนดเวลาในการทำคำตัดค้ำดังกล่าวนี้ นำมาจากหลักการของอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปแห่งตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ข้อ 45 ซึ่งกำหนดให้ทำคำบอกกล่าวตัวขาดความเชื่อถือภายใน 4 วันทำการนับแต่วันทำคำตัดค้ำ โดยเห็นว่าตัวแลกเงินที่ไต่ระหว่างประเทศนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ทรงซึ่งจะใช้สิทธิได้เบียดคู่สัญญาคนก่อน ๆ นั้น ควรได้แจ้งการขาดความเชื่อถือโดยไม่ล่าช้า จึงได้กำหนดระยะเวลาให้ทำคำตัดค้ำไว้⁵⁷

กรณีเกิดความล่าช้าในการทำคำตัดค้ำตราสารที่ขาดความเชื่อถือนั้น นำมาเป็นข้อแก้ตัวได้ หากเป็นความล่าช้าอันนอกเหนือความควบคุมของผู้ทรงซึ่งไม่อาจก้าวล่วงได้ และเมื่อเหตุแห่งความล่าช้านั้นได้สิ้นสุดลงไปแล้วจะต้องทำคำตัดค้ำด้วยความพยายามตามสมควร

⁵⁶ UNCITRAL, "II International Payments" Yearbook of UNCITRAL III (1972) : 177.

⁵⁷ Ibid., 178.

3.5.1.2 ข้อยกเว้นการทำคำคัดค้าน การขาดความเชื่อถือเพราะ
การไม่รับรองหรือไม่ใช้เงิน ตามข้อ 62 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติได้กำหนดเหตุยกเว้น
ไม่ต้องทำคำคัดค้านไว้ดังนี้

(1) ถ้าผู้สั่งจ่าย ผู้สลักหลัง หรือผู้ค้ำประกันได้แสดงเจตนายกเว้น
โดยชัดแจ้ง โดยทำลงบนตราสาร หากทำโดยผู้สั่งจ่ายยอมผูกพันคู่สัญญาลำดับถัดมา หากทำ
โดยบุคคลซึ่งมิใช่ผู้สั่งจ่ายยอมผูกพันเฉพาะคู่สัญญาฝ่ายนั้น และอาจทำการยกเว้นไว้นอก
ตราสารก็ได้ ซึ่งจะผูกพันเฉพาะคู่สัญญาผู้แสดงเจตนาที่ตนและเป็นที่ประโชยชน์เฉพาะต่อ
ผู้ทรงซึ่งได้รับการยกเว้น

(2) ถ้าเหตุแห่งความล่าช้าในการทำคำคัดค้านตามข้อ 62 (1) ยังคง
ดำเนินต่อไปอีกเกินกว่า 30 วันนับแต่วันที่ตราสารนั้นขาดความเชื่อถือ

(3) กรณีผู้สั่งจ่ายตัวแลกเงินและผู้จ่ายหรือผู้รับรองเป็นบุคคลคน
เดียวกัน เพราะผู้จ่ายหรือผู้รับรองนั้นเป็นผู้ปฏิเสธที่จะรับรองหรือใช้เงินตามตัวแลกเงิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 50 (2) (c) แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเงินของอังกฤษ⁵⁸

(4) กรณีการยื่นตัวแลกเงินเพื่อการรับรองและเพื่อให้ใช้เงิน มีเหตุ
ยกเว้นให้ไม่ต้องกระทำตามข้อ 52 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

3.5.1.3 ผลของการไม่ทำคำคัดค้าน ถ้าตราสารที่จะต้องทำคำคัดค้าน
เพราะการไม่รับรองหรือไม่ใช้เงินนั้น มิได้กระทำคำคัดค้านให้ถูกต้อง ย่อมทำให้ผู้สั่งจ่าย
ผู้สลักหลังและผู้ค้ำประกันของบุคคลดังกล่าวหลุดพ้นความรับผิดตามตราสารนั้น อย่างไรก็ตาม
ไม่ทำให้ผู้รับรอง ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงิน ผู้ค้ำประกันของบุคคลดังกล่าวหรือผู้ค้ำประกันของผู้จ่าย
หลุดพ้นจากความรับผิดด้วย

3.5.2 คำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือแห่งตราสาร เมื่อตราสารขาด

⁵⁸ Dudley Richardson , Guide to Negotiable Instruments and the Bills of Exchange Acts 7 th ed. (London : Butterworths, 1983) ,p.107.

ความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองหรือไม่ใช้เงิน ผู้ทรงจะต้องส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ
 แห่งผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังคนสุดท้ายตลอดจนผู้สลักหลังรายอื่น ๆ และผู้ค้ำประกัน ณ สถานที่
 ซึ่งผู้ทรงสามารถทราบได้จากตราสาร ผู้สลักหลังหรือผู้ค้ำประกันที่ได้รับคำบอกกล่าวจะต้องส่ง
 คำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือไปยังคู่สัญญาของตนซึ่งต้องรับผิดชอบตามตราสาร คำบอกกล่าว
 การขาดความเชื่อถือนั้น ย่อมเป็นประโยชน์แก่คู่สัญญาที่มีสิทธิไต่เบียดตามตราสารต่อคู่สัญญาที่
 ตนได้ส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือไป ตามข้อ 64 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

ในระบบกฎหมาย Anglo - American การส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือเป็นสิ่ง
 จำเป็นที่เรียกร้องคู่สัญญาลำดับรอง ตรงกันข้ามกับระบบอนุสัญญารุงเจนีวา หากผู้ทรง
 ละเลยมิได้ส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ ย่อมรับผิดชอบเพียงค่าเสียหายต่อบุคคลที่ควรได้รับ
 คำบอกกล่าวนั้นแต่ไม่เกินจำนวนเงินตามตราสาร ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติได้ดำเนินรอยตาม
 ระบบอนุสัญญารุงเจนีวา ดังนั้น คำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือจึงไม่เป็นเงื่อนไขก่อน
 ความรับผิดชอบของคู่สัญญาแห่งตราสาร⁵⁹

3.5.2.1 แบบและกำหนดเวลาการบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือของ
 ตราสาร ตามอนุสัญญาสหประชาชาติไม่ได้กำหนดแบบของคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ
 ของตราสารไว้แต่อย่างใดโดยในข้อ 65 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาตินั้นให้กระทำในรูปแบบใดก็
 ได้ ระบุข้อความอย่างไรก็ได้ที่ชัดเจนว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือแล้ว หรือกระทำโดยการคืน
 ตราสารที่ขาดความเชื่อถือนั้นพร้อมกับข้อความที่แสดงว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือแล้ว และ
 จะถือว่าได้บอกกล่าวการขาดความเชื่อถืออย่างถูกต้อง ต่อเมื่อได้มีการติดต่อสื่อสารหรือส่งให้
 คู่สัญญาที่พึงได้รับโดยวิธีการอันสมควรแก่พฤติการณ์ไม่ว่าคู่สัญญาฝ่ายนั้นจะได้รับหรือไม่ก็ตาม
 โดยภาระการพิสูจน์ว่าได้มีการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือโดยถูกต้องแล้ว โดยไม่ให้ตก
 อยู่กับบุคคลที่มีหน้าที่ส่งคำบอกกล่าวนั้น

คำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้นไม่ต้องลงลายมือชื่อ เพียงแต่คู่สัญญาระบุให้

⁵⁹ UNCITRAL , “ II International Payments ” Yearbook of UNCITRAL III (1972) :

ปรากฏว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือ และทั้งระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาและระบบกฎหมาย Anglo - American ต่างก็กำหนดให้การคืนตัวที่ขาดความเชื่อถือเป็นคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือของตราสารที่ถูกต้อง⁶⁰ และในพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษมาตรา 49 (5) ยังยอมให้ทำคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือโดยวาจาด้วย

“ กำหนดเวลาส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือแห่งตราสาร ” นั้นจะต้องส่งภายในสองวันทำการนับจากวันทำการตัดค่าน หรือถ้าเป็นกรณีมีเหตุยกเว้นให้ไม่ต้องทำคำตัดค่านต้องทำภายในสองวันทำการนับจากวันที่ตราสารขาดความเชื่อถือ หรือภายในสองวันนับจากวันที่ได้รับการบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือจากคู่สัญญาแห่งตราสาร ตามข้อ 66 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งจะแตกต่างจากระบบพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ ในมาตรา 49 (12) ซึ่งกำหนดว่าให้ทำทันทีที่ตัวขาดความเชื่อถือก็ได้ และให้ทำภายในเวลาอันสมควรภายหลังที่ตัวขาดความเชื่อถือ อันเป็นการกำหนดไว้กว้าง ๆ

ในขณะที่จุดประสงค์ของการพาณิชย์นั้น ต้องการให้คู่สัญญาที่จะต้องรับผิดชอบตามตัวในลำดับต่อมาเมื่อตัวขาดความเชื่อถือได้รับการแจ้งความรับผิดชอบจากการที่ตัวขาดความเชื่อถือโดยไม่ชักช้า⁶¹ อนุสัญญาสหประชาชาติจึงดำเนินการตามความต้องการทางการค้า โดยกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนไว้ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พอสมควรและไม่นานจนเกินไป ส่วนความล่าช้าในการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้นนำมาเป็นข้อแก้ตัวได้ หากเกิดจากเหตุอันอยู่นอกเหนือความควบคุมของบุคคลที่มีหน้าที่ต้องส่งคำบอกกล่าวนั้น ซึ่งเขาไม่อาจก้าวล่วงไปได้ และเมื่อเหตุแห่งความล่าช้านั้นได้สิ้นสุดลง ต้องใช้ความพยายามตามสมควรในการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้น ตามข้อ 67 (1) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

3.5.2.2 ข้อยกเว้นการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ ตามข้อ 67 (2) ได้กำหนดเหตุยกเว้นการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ โดยไม่ต้องส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือในกรณีต่อไปนี้

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Ibid.

(1) เมื่อการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้นไม่อาจทำได้ แม้จะได้ใช้ความพยายามตามสมควรแล้ว กรณีนี้นำมาจากหลักกฎหมายใน มาตรา 50 (2) (n) แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ โดยนำหลักความพยายามตามสมควร (Resonable diligence) ของระบบกฎหมายอังกฤษมาใช้ในอนุสัญญาสหประชาชาติ

(2) กรณีผู้ส่งจ่าย ผู้สละหลัง หรือผู้ค้ำประกัน ได้แสดงเจตนายกเว้นการบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือไว้ชัดแจ้ง ซึ่งหากกระทำลงบนตราสารโดยผู้ส่งจ่ายยอมผูกพันคู่สัญญาลำดับหลัง และหากกระทำบนตราสารโดยคู่สัญญาฝ่ายอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้ส่งจ่ายยอมผูกพันเฉพาะคู่สัญญาฝ่ายนั้น แต่หากกระทำนอกตราสารยอมผูกพันเฉพาะคู่สัญญาฝ่ายนั้นและเป็นประโยชน์เฉพาะผู้ทรงที่ได้รับการยกเว้นเท่านั้น

(3) กรณีผู้ส่งจ่ายตัวแลกเปลี่ยน และผู้จ่ายหรือผู้ค้ำประกันเป็นบุคคลเดียวกัน

3.5.2.3 ผลของการไม่บอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ ตามข้อ 68 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดว่า หากบุคคลที่มีหน้าที่ต้องบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือของตราสารนั้น ละเลยไม่บอกกล่าวไปยังคู่สัญญาผู้มีสิทธิได้รับคำบอกกล่าว บุคคลนั้นต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่ผู้มีสิทธิได้รับคำบอกกล่าวนั้นได้รับเนื่องจากการละเลยนั้น ซึ่งไม่เกินจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามตราสารและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ในข้อ 70 หรือ 71 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

ในเรื่องนี้มีความแตกต่างกันมากระหว่างระบบกฎหมายอนุสัญญารุงเจนีวา และระบบ Anglo-American ตามระบบกฎหมาย Anglo-American นั้น การส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียกร้องคู่สัญญาลำดับรอง และเป็นเงื่อนไขก่อนสำหรับผู้ทรงหรือคู่สัญญาอื่นซึ่งมีสิทธิไต่เบี่ยให้รับผิดชอบตามตราสาร ส่วนระบบอนุสัญญารุงเจนีวานั้น การละเลยไม่บอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้นไม่ทำให้ผู้ส่งจ่าย หรือผู้สละหลังคนก่อน ๆ หลุดพ้นจากความรับผิด เพียงแต่มีผลให้คู่สัญญาที่มีได้ส่งคำบอกกล่าวนั้นต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากการละเลยเช่นนั้น ดังนั้นผู้ทรงหรือคู่สัญญาฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งได้สิทธิไต่เบี่ยแต่ละเลยไม่ส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือนั้นใช้สิทธิไต่เบี่ยได้ เมื่อมีการทำคำคัดค้านอย่างถูกต้อง ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติได้ดำเนินการตามแนวทางของอนุสัญญารุงเจนีวา⁶²

⁶² Ibid., p. 180.

3.6 จำนวนเงินอันพึงต้องใช้

ผู้ทรงอาจใช้สิทธิตามตราสารต่อผู้สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือหลายฝ่าย หรือทุกฝ่าย ซึ่งต้องรับผิดชอบตามตราสารได้โดยไม่ผูกพันที่จะต้องดำเนินการตามลำดับที่ผู้สัญญาเหล่านั้นเข้ามาผูกพันตามตราสาร และผู้สัญญาฝ่ายใดที่ได้ยึดถือและใช้เงินตามตราสารอาจจะใช้สิทธิเช่นเดียวกันต่อผู้สัญญาที่ต้องรับผิดชอบตนได้ การดำเนินคดีกับผู้สัญญาฝ่ายหนึ่งย่อมไม่ตัดสิทธิการดำเนินคดีต่อผู้สัญญาฝ่ายอื่น ซึ่งอาจมีผู้สัญญาลำดับถัดจากผู้สัญญาที่ได้ถูกฟ้องไว้ก็ได้ตามข้อ 69 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

เมื่อตราสารขาดความเชื่อถือและผู้ทรงได้ทำคำคัดค้านอย่างถูกต้องแล้วย่อมได้สิทธิที่จะเรียกร้องจากผู้สัญญาคนก่อนและผู้รับรองให้รับผิดชอบจำนวนเงินที่ระบุไว้ในตราสาร ในข้อ 70 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติได้กำหนดจำนวนที่จะต้องจ่ายเมื่อ ผู้ทรงได้สิทธิเรียกร้องในหลายกรณีคือ ใช้สิทธิเรียกร้องเมื่อถึงกำหนดใช้เงิน และก่อนหรือหลังวันกำหนดใช้เงิน

3.6.1 เมื่อถึงกำหนดใช้เงิน กรณีที่ตราสารนั้น ผู้ทรงอาจเรียกร้องต่อผู้สัญญาใด ๆ ให้รับผิดชอบจำนวนเงินที่ระบุไว้ในตราสาร และหากได้กำหนดไว้ในตราสารให้คิดดอกเบี้ยย่อมต้องจ่ายเงินตามตราสารพร้อมด้วยดอกเบี้ย

3.6.2 เมื่อพ้นกำหนดใช้เงิน กรณีที่พ้นกำหนดใช้เงินแล้วผู้ทรงยอมเรียกร้องให้ผู้สัญญารับผิดชอบได้ดังนี้

(1) จำนวนเงินที่ต้องใช้ตามตราสาร และดอกเบี้ยที่คำนวณจนถึงวันกำหนดใช้เงินหากมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้

(2) หากมีการกำหนดให้จ่ายดอกเบี้ยเมื่อพ้นวันกำหนดใช้เงิน ให้ใช้ดอกเบี้ยตามอัตราที่ระบุไว้ แต่หากไม่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่อาจเรียกได้ในการดำเนินคดีในเขตอำนาจศาลที่มีการใช้เงินตามตราสาร ตามข้อ 70 (2) โดยคำนวณจากจำนวนที่ต้องใช้ตามตราสารพร้อมดอกเบี้ยหากมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้นับแต่วันที่ได้ยื่นตราสารนั้น

(3) ค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทำคำคัดค้าน และการส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ

นอกจากนี้ศาลอาจจะกำหนดค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อชดเชย ความเสียหายที่ผู้ทรงได้รับเพิ่มเติม อันเนื่องมาจากความล่าช้าในการใช้เงินด้วย

3.6.3 ก่อนถึงกำหนดใช้เงิน กรณีที่มีการใช้เงินตามตราสารก่อนถึงวันกำหนด ใช้เงิน ผู้ทรงยอมเรียกกรองได้ดังนี้

(1) จำนวนเงินที่ต้องใช้ตามตราสาร พร้อมดอกเบี้ยที่คำนวณถึงวันกำหนด ใช้เงินหากได้มีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ แต่หากมิได้กำหนดดอกเบี้ยไว้ก็จะได้รับส่วนลดซึ่งคำนวณ นับแต่วันที่ใช้เงินจนถึงวันที่ตราสารถึงกำหนดใช้ อัตราส่วนลดนั้นเป็นอัตราส่วนลดของ ทางราชการหรืออัตราอื่นที่เหมาะสมซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ใช้สิทธิไต่เบี่ย ณ สถานที่ที่ผู้ทรงมี สถานประกอบการแห่งใหญ่ หรือถิ่นที่อยู่ของผู้ทรงในกรณีไม่มีสถานประกอบการแห่งใหญ่ ถ้าไม่มีอัตราดังกล่าวก็ให้ใช้อัตราที่สมควรแก่พฤติการณ์

การหักส่วนลดตามข้อ 70 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาตินี้ นับเป็นเรื่องใหม่ใน การนำมาบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ในกฎหมายเกี่ยวกับตราสารเปลี่ยนมือ โดยการนำธรรมเนียม ปฏิบัติทางการเงิน การธนาคารมาใช้กับตราสารเปลี่ยนมือ

(2) ค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทำคำคัดค้าน และในการส่งคำบอกกล่าว การขาดความเชื่อถือ

3.6.4 ผลของการใช้เงิน คู่สัญญาซึ่งได้ใช้เงินตามตราสารและปลดความรับผิด ในตราสารไปไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนโดยการใช้เงิน ย่อมเรียกกรองคืนจากคู่สัญญาที่ต้อง รับผิดชอบตนได้ตามจำนวนเงินทั้งหมดที่ตนได้จ่ายไป ดอกเบี้ยของจำนวนเงินนั้นทั้งหมดตาม อัตราที่อาจเรียกได้ในการดำเนินคดีในเขตอำนาจศาล ที่มีการใช้เงินโดยคำนวณตั้งแต่วันที่ตนได้ ใช้เงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการส่งคำบอกกล่าว ตามข้อ 71 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับระบบกฎหมายหลักทั้งสองระบบ (พระราชบัญญัติตั๋วแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 57 (1) และอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายเอกรูปของตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญา ใช้เงิน ข้อ 49)

3.7 การหลุดพ้นจากความรับผิดตามตราสาร

3.7.1 การหลุดพ้นจากความรับผิดโดยการชำระเงิน คู่สัญญาตามตราสารยอมหลุดพ้นจากความรับผิดเมื่อมีการชำระเงินแก่ผู้ทรง หรือคู่สัญญาคนถัดไปได้ชำระเงินตามตราสาร และได้ครอบครองตราสาร ไม่ว่าจะเป็นการชำระเงินตามจำนวนที่ต้องชำระตามตราสารในวันถึงกำหนดชำระเงิน หรือภายหลังจากวันถึงกำหนดชำระเงิน หรือก่อนวันถึงกำหนดชำระเงินในกรณีที่ตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง การชำระเงินก่อนวันถึงกำหนดชำระเงินนั้นไม่ทำให้คู่สัญญาที่ชำระเงินนั้นหลุดพ้นจากความรับผิดตามตราสารที่มีต่อคู่สัญญาฝ่ายอื่น เว้นแต่คู่สัญญาที่ได้รับชำระเงิน ตามข้อ 72 (1) และ (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

การชำระเงินก่อนถึงวันกำหนดชำระเงินนั้น คณะทำงานของ UNCITRAL มีความเห็นว่าการชำระเงินก่อนถึงวันกำหนดชำระเงิน ไม่ควรถือว่าเป็นการชำระเงินที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงไม่เป็นการปลดเปลื้องความรับผิด แม้ว่า การชำระเงินเช่นนั้นจะสามารถยกเป็นข้อต่อสู้ต่อผู้ที่ได้รับชำระเงินก็ตาม⁶³

คู่สัญญาที่ได้ชำระเงินตามตราสารไม่หลุดพ้นจากความรับผิด หากปรากฏว่าเขาได้ชำระเงินให้แก่ผู้ทรง ซึ่งมีโซผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง หรือคู่สัญญาที่เข้าถือและชำระเงินตามตราสาร และทราบในขณะที่ชำระเงินว่าผู้ทรงหรือคู่สัญญานั้นได้ตราสารมาโดยการลักขโมย หรือปลอมลายมือชื่อผู้รับเงินหรือผู้สลักหลัง หรือมีส่วนร่วมในการขโมยหรือการปลอมลายมือชื่อนั้น ตามข้อ 72 (3) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

บุคคลที่ได้รับชำระเงินนั้น จะต้องส่งมอบตราสารแก่ผู้จ่ายที่ได้ชำระเงิน กรณีบุคคลอื่นเป็นผู้ชำระเงินจะต้องส่งมอบตราสาร บัญชีรับเงิน และคำคัดค้าน เว้นแต่จะตกลงกันเป็นอย่างอื่น ตามข้อ 72 (4) (a) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

⁶³ UNCITRAL , “ II International Payments ” Yearbook of UNCITRAL X (1979) : 75.

กรณีนี้ที่ตราสารให้ใช้เงินเป็นงวด ๆ ติดต่อกัน ผู้จ่ายหรือคู่สัญญาที่ได้ใช้เงินอาจเรียกให้ระบุงการให้เงินแต่ละงวด ยกเว้นงวดสุดท้ายไว้บนตราสารหรือใบประจำต่อและให้ส่งมอบใบรับได้ ผู้ที่ถูกเรียกให้ใช้เงินอาจระบุงการให้เงิน หากบุคคลที่เรียกให้ใช้เงินไม่ส่งมอบตราสารแก่ตน การระบุงการให้เงินในกรณีเช่นนี้ ไม่ทำให้ตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน หากตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองหรือไม่ใช้เงินในงวดใด และคู่สัญญาได้ใช้เงินไปตามตราสารที่ขาดความเชื่อถือนั้น ผู้ทรงที่ได้รับการชำระเงินจะต้องส่งมอบสำเนาตราสารที่ได้รับรองแล้วและค่าค้ำค้ำที่ถูกต้องแก่คู่สัญญาเพื่อจะได้ใช้สิทธิตามตราสารได้ ตามข้อ 72 (4) (b) (c) และ (d) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

หากคู่สัญญาที่ใช้เงินซึ่งมิใช่ผู้จ่ายและไม่ได้รับตราสารมา คู่สัญญานั้นย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบแต่การหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ไม่อาจยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งได้รับโอนตราสารมาภายหลังได้ตามข้อ 72 (4) (e)

3.7.1.1 การให้เงินบางส่วน ผู้ทรงไม่ผูกพันที่จะต้องรับการให้เงินบางส่วนและหากผู้ทรงบอกปิดการให้เงินบางส่วนยอมทำให้ตราสารนั้นขาดความเชื่อถือ เพราะไม่ใช้เงิน ตามข้อ 73 (1) (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

ในระบบกฎหมาย Anglo - American (มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติตัวแลกเงินอังกฤษและมาตรา 3-603 UCC. แห่งสหรัฐอเมริกา) ต่างก็กำหนดว่าผู้ทรงไม่ผูกพันที่จะต้องยอมรับการให้เงินบางส่วน ผู้ทรงอาจจะบอกปิดหรือยอมรับการให้เงินบางส่วนนั้นก็ได้ ซึ่งหากปฏิเสธก็มีผลให้ตราสารนั้นขาดความเชื่อถือเพราะไม่ใช้เงิน ส่วนระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา ข้อ 39 ก็กำหนดคล้ายคลึงกันว่า ผู้ทรงอาจปฏิเสธการให้เงินบางส่วนได้ แต่ไม่ถือว่าสิ้นสิทธิในส่วนที่ยังไม่ได้ใช้เงิน⁶⁴

⁶⁴ UNCITRAL , “ III International Payments ” Yearbook of UNCITRAL II (1971) :

ผลของการที่ผู้ทรงยอมรับการใช้เงินบางส่วน ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าผู้ทรงยอมรับการใช้เงินบางส่วนจากผู้จ่าย ผู้ค้าประกันของผู้จ่าย หรือผู้รับรองหรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินยอมทำให้ผู้ค้าประกันของผู้จ่ายหรือผู้รับรอง หรือ ออกตั๋วสัญญาใช้เงินหลุดพ้นจากความรับผิดของตนตามตราสารเท่ากับจำนวนที่ได้ใช้ไปแล้วและ ถือว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือเนื่องจากไม่ใช้เงินเท่ากับจำนวนที่ยังไม่ได้ใช้

(2) ถ้าผู้ทรงยอมรับการใช้เงินบางส่วนจากคู่สัญญาคนอื่น นอกจากผู้รับรอง ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินหรือผู้ค้าประกันของผู้จ่าย คู่สัญญาที่ได้ใช้เงินนั้นยอมหลุดพ้นจากความรับผิดตามตราสารเท่ากับจำนวนที่ได้ใช้ ผู้ทรงจะต้องให้สำเนาตราสารที่รับรองแล้วและ คำคัดค้านที่ถูกต้องให้แก่คู่สัญญาเพื่อจะได้ใช้สิทธิตามตราสารได้

กรณีที่ผู้ทรงยอมรับการใช้เงินบางส่วนจากคู่สัญญาลำดับรอง เมื่อเขาไม่ได้รับ ตราสาร จึงจำเป็นต้องมีหลักฐานอย่างอื่นเพื่อการใช้สิทธิไต่เบี่ยตามจำนวนเงินที่ตนได้ใช้ไป ดังนั้นผู้ทรงจึงต้องให้สำเนาตราสารที่รับรองแล้วและคำคัดค้านที่ถูกต้องให้แก่คู่สัญญาที่ได้ใช้เงิน บางส่วนนั้น⁶⁵

(3) ผู้จ่ายหรือคู่สัญญาที่ใช้เงินบางส่วนอาจเรียกให้ระบุนการใช้เงินบางส่วนนั้น ไว้ในตราสารและให้ส่งใบเสร็จรับเงิน

(4) เมื่อมีการใช้เงินส่วนที่ยังค้างอยู่ ผู้ที่ได้รับชำระเงินและครอบครอง ตราสารจะต้องส่งมอบตราสารการรับชำระเงินและคำคัดค้านที่ถูกต้องไปยังผู้จ่าย

ตามข้อ 74 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติได้กำหนดว่า ผู้ทรงอาจปฏิเสธที่จะรับ ชำระเงิน ณ สถานที่อื่นนอกเหนือจากสถานที่ที่กำหนดให้ยื่นเพื่อใช้เงินตามตราสารตามข้อ 55 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งกำหนดว่าจะต้องยื่นตราสารเพื่อการใช้เงิน ณ สถานที่ใช้เงินที่ ระบุนไว้ในตราสารหรือหากมิได้ระบุนไว้ก็ให้ยื่น ณ ถิ่นที่อยู่ของผู้จ่ายหรือผู้รับรองที่ระบุนไว้ในตราสาร และหากไม่ปรากฏสถานที่ทั้งสองกรณี ก็จะต้องยื่นตราสารเพื่อใช้เงิน ณ สถานที่ประกอบ การแห่งใหญ่ หรือถิ่นที่อยู่ตามปกติของผู้จ่ายหรือผู้รับรอง หรือผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และด้วย

⁶⁵ UNCITRAL, "II International Payments" Yearbook of UNCITRAL XIII (1982) :

เหตุผลทางการค้าแล้วการชำระเงินควรทำ ณ สถานที่ระบุไว้ในตราสารเพื่อชำระเงิน ดังนั้น จึงได้กำหนดว่า กรณีมีการเสนอที่จะชำระเงินตามตราสาร ณ สถานที่นอกเหนือจากที่กำหนดนี้ ผู้ทรงอาจปฏิเสธได้และถือว่าตราสารนั้นขาดความเชื่อถือเพราะไม่ชำระเงิน⁶⁶ ซึ่งในพระราชบัญญัติตั๋วแลกเงินของอังกฤษ มาตรา 45 (4) ก็ได้กำหนดสถานที่ยื่นตราสารเพื่อชำระเงินไว้ในทำนองเดียวกัน

3.7.1.2 สกุลเงินที่พึงใช้ ตามข้อ 75 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับสกุลเงินตราที่จะใช้ในการชำระเงินตามตั๋วแลกเงินระหว่างประเทศ และตัวสัญญาชำระเงินระหว่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพราะแวดวงการค้าระหว่างประเทศที่มีการชำระเงินระหว่างประเทศ แต่ละประเทศต่างก็มีสกุลเงินตราของประเทศตนโดยหลักของข้อ 75 (1) กำหนดให้การชำระเงินตามตราสารให้เป็นไปตามสกุลเงินตราตามจำนวนที่ได้ระบุไว้ในตราสาร

หลักเกณฑ์ตามข้อ 75 แห่งอนุสัญญานี้ เป็นหลักเกณฑ์ที่ก้าวหน้าโดยนำสิ่งที่ก้าวหน้าสองประการมาสู่กฎหมายเกี่ยวกับตราสารเปลี่ยนมือ คือ การระบุจำนวนเงินที่ใช้เป็นหน่วยเงินทางบัญชี (Monetary unit of account) แทนสกุลเงินตรา ซึ่งใช้ในกลุ่มประชาคมยุโรปตามข้อ 75 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ และอีกประการหนึ่งคือ ถือว่าหน่วยเงินทางบัญชีเป็นสกุลเงินตราสกุลหนึ่งซึ่งต้องแลกเปลี่ยนเพื่อชำระเงิน ตามข้อ 75 (2) และ (3) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ เช่น หน่วยเงินทางบัญชี อาจเป็นสกุลเงินปอนด์ของอังกฤษ ขณะที่จำนวนที่ใช้เงินนั้นอาจเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา⁶⁷ ซึ่งในข้อ 75 (2) ได้กำหนดว่า หากระบุจำนวนเงินที่ใช้เป็นหน่วยเงินทางบัญชีและสามารถโอนกันได้ระหว่างผู้ซื้อและผู้รับเงินให้ทำการชำระเงินโดยโอนทางบัญชี และสามารถโอนกันได้ระหว่างผู้ซื้อและผู้รับเงิน ให้ทำการชำระเงินโดยโอน

⁶⁶ UNCITRAL , “ II International Payments ” Yearbook of UNCITRAL III (1982) : 182.

⁶⁷ D.E. Murray , The University of Miami Inter - American Law Review : 219-220.

ทางบัญชี เว้นแต่ในตราสารจะกำหนดสกุลเงินที่ให้ใช้เงินโดยเฉพาะแต่ถ้าหน่วยเงินทางบัญชีไม่สามารถโอนกันได้ระหว่างผู้ชำระเงิน และผู้รับเงินให้ใช้เงินโดยสกุลเงินที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะตามตราสาร หรือถ้าไม่ได้กำหนดไว้ให้ใช้เป็นสกุลเงินของสถานที่ที่ชำระเงิน

บทบัญญัติตามข้อ 75 นี้ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เงินตามตราสารที่ได้กำหนดสกุลเงินตราไว้ ซึ่งมีใช้สกุลเงินตราของสถานที่ชำระเงินและผู้ส่งจ่ายตัวแลกเปลี่ยนหรือผู้ออกตัวสัญญาชำระเงินอาจกำหนดไว้ในตราสารว่าให้ใช้เงินเป็นอีกสกุลหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ถ้าตัวกำหนดเป็นเงินฝรั่งเศสและระบุข้อความว่าให้ใช้เงินเป็นรูเบิล ให้ใช้เงินตามตราสารเป็นรูเบิล และหากไม่ได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้ในตราสาร ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนสำหรับตัวเงินที่พึงใช้เงินเมื่อได้เห็น (หรือถ้าไม่มีอัตราเช่นนั้น ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดขึ้นตามสมควร) ในวันที่ถึงกำหนดตามหลักเกณฑ์ของสถานที่ที่ต้องยื่นตราสารเพื่อให้ชำระเงิน ตามข้อ 55 (g) ถ้าสกุลเงินที่ระบุไว้เป็นสกุลเงินของสถานที่นั้น (สกุลเงินท้องถิ่น) หรือถ้าสกุลเงินที่ระบุไว้ไม่ใช่สกุลเงินของสถานที่นั้น ก็ให้เป็นไปตามประเพณีของท้องถิ่นที่ต้องยื่นตราสารเพื่อให้ชำระเงินตามข้อ 55 (g) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมายในพระราชบัญญัติตัวแลกเปลี่ยนของอังกฤษ มาตรา 72 (4)

กรณีตราสารนั้นขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง หรือเพราะการไม่ใช้เงิน หากมีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้ในตราสารก็ใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดไว้ แต่หากไม่มีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้ในตราสาร ตามข้อ 75 (3) (c) (ii) กำหนดให้ผู้ทรงมีสิทธิเลือกที่จะให้ชำระเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ขาดความเชื่อถือหรือในวันที่มีการใช้เงินจริง และในข้อ 75 (3) (d) (ii) กำหนดให้ผู้ทรงมีสิทธิเลือกที่จะให้ชำระเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนในวันที่ขาดความเชื่อถือหรือในวันที่ถึงกำหนดชำระเงิน การที่อนุสัญญาสหประชาชาติให้ผู้ทรงมีสิทธิเลือกระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนสองอัตรา เพื่อที่จะคุ้มครองผู้ทรงจากความเสียหายที่เขาอาจได้รับจากการที่คู่สัญญาซึ่งต้องรับผิดชอบตามตราสารแก้งกำไรรายจากอัตราแลกเปลี่ยน⁶⁸ และในกรณี

UNCITRAL, " II International Payments " Yearbook of UNCITRAL XIII (1982) :

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในวันที่ถึงกำหนดไว้นั้นนอน ผู้ทรงมีสิทธิเลือกที่จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ บังคับ ณ สถานที่ต้องยื่นตราสารเพื่อใช้เงินตามข้อ 55 (g) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ หรือที่ใช้บังคับ ณ สถานที่ที่มีการใช้เงินจริง ตามข้อ 75 (5) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

นอกจากนี้ ศาลอาจกำหนดค่าเสียหายอันเกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ให้แก่ผู้ทรง ถ้าความสูญเสียที่เกิดขึ้นเพราะขาดความเชื่อถือเพราะไม่รับรองหรือไม่ใช้เงิน ตาม ข้อ 75 (4) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการสงวนสิทธิที่จะได้รับค่าเสียหายซึ่งผู้ทรงจะ ได้รับตามกฎหมาย

ในอนุสัญญาสหประชาชาติ ข้อ 76 ยังได้กำหนดเกี่ยวกับข้อบังคับการควบคุม อัตราแลกเปลี่ยน โดยไม่ห้ามรัฐภาคีที่จะใช้ข้อบังคับการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนให้เป็นไปตาม กฎหมายและบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเงินตรา รวมถึงข้อบังคับที่จะต้องนำมาใช้บังคับ โดยอาศัยตามข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งได้เข้าเป็นภาคี และโดยอาศัยอำนาจตามข้อ 76 (1) ถ้าตราสารไม่ได้สั่งจ่ายเป็นสกุลเงินของสถานที่ที่มีการใช้เงินว่าจะต้องเป็นสกุลเงินท้องถิ่น โดย คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับตัวเงินที่พึงใช้เงินเมื่อได้เห็น (หรือถ้าไม่มีอำนาจดังกล่าว ก็ให้ใช้ตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดขึ้นตามสมควร) ในวันที่ยื่นตราสาร ณ สถานที่ที่ต้องยื่น ตราสารเพื่อให้ใช้เงินตามข้อ 55 (g)

กรณีที่ตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรอง ผู้ทรงมีสิทธิเลือกใช้อัตรา แลกเปลี่ยน ณ วันที่ขาดความเชื่อถือ หรือ ณ วันที่มีการใช้เงินจริง ส่วนกรณีที่ตราสารขาดความ เชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน ให้ผู้ทรงมีสิทธิเลือกใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ยื่นตราสารหรือ ณ วันที่มีการใช้เงินจริง ตามข้อ 76 (2) (b) (i) และ (ii) และให้อนุโลมนำข้อ 75 (4) เกี่ยว กับการชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแก่ผู้ทรง และตามข้อ 75 (5) เกี่ยวกับการให้สิทธิเลือกแก่ผู้ทรงที่จะใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ สถานที่ที่ต้องยื่นตราสารเพื่อ ใช้เงิน หรือสถานที่ที่มีการใช้เงินจริง

3.7.2 การหลุดพ้นจากความรับผิดชอบของคู่สัญญาอื่น ๆ ตามข้อ 77 แห่ง อนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดว่าหากคู่สัญญาฝ่ายใดหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามตราสาร ทั้งหมดหรือบางส่วน ย่อมทำให้คู่สัญญาใด ๆ ที่มีสิทธิตามตราสารต่อตนหลุดพ้นจาก

ความรับผิดชอบเดียวกัน การใช้จ่ายตามตั๋วแลกเงินทั้งหมดหรือบางส่วนของผู้จ่ายให้แก่ผู้ทรง หรือ คู่สัญญาใด ๆ ซึ่งเข้าถือเอาและใช้เงินตามตั๋วแลกเงิน ทำให้คู่สัญญาทั้งหมดหลุดพ้นไปจากความรับผิดชอบเดียวกัน เว้นแต่เมื่อผู้จ่ายได้ใช้เงินให้แก่ผู้ทรงที่มีใช้ผู้ทรงที่ได้รับ ความคุ้มครอง หรือคู่สัญญาซึ่งเข้าถือเอาและใช้เงินตามตั๋วแลกเงินและทราบในขณะที่ใช้เงินว่า ผู้ทรงหรือ คู่สัญญาได้ตราสารมาโดยการขโมยหรือได้ปลอมลายมือชื่อผู้รับเงินหรือผู้รับสลักหลัง หรือมีส่วนร่วมในการขโมยหรือการปลอม ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติตั๋ว แลกเงินของอังกฤษ

3.8 ตราสารหาย

ระบบกฎหมายทั้งหลายต่างยอมรับหลักที่ว่า ตราสารหายไม่ทำให้สิ้นสิทธิตาม ตราสาร ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในเรื่องขั้นตอนและเงื่อนไขที่ผู้ทรงเดิมซึ่งตราสารหายจะต้อง กระทำเพื่อใช้สิทธิของตน ระบบกฎหมาย Civil Law นั้นจะกำหนดขั้นตอนเฉพาะเพื่อ การยกเลิก เมื่อผู้ทรงเดิมร้องขอโดยหนังสือที่มีองค์ประกอบอันจำเป็นของตราสารหายและ เหตุที่ตราสารหาย ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกซึ่งทำให้ความสมบูรณ์ของตราสารหายนั้นสิ้นสุดลงและ ไม่มีผลต่อไปและออกตราฉบับใหม่แทนตราสารที่หายในขณะที่ระบบกฎหมาย Anglo - American นั้นไม่ได้กำหนดขั้นตอนการยกเลิก ผู้ทรงเดิมนั้นอาจยังใช้สิทธิตามตราสารหายได้ แต่จะต้องให้ หลักประกันแก่ผู้จ่ายเพื่อให้ครอบคลุมถึงความเสี่ยงของผู้จ่ายที่อาจจะต้องใช้เงินถึงสองครั้ง คือ ใช้เงินต่อผู้ทรงเดิมและผู้ทรงที่ชอบด้วยกฎหมาย ระบบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมาย เอก रूपของตั๋วแลกเงินระหว่างประเทศ และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศได้รับเอาหลักของ ระบบกฎหมาย Anglo - American โดยให้มีการให้หลักประกันและทำเป็นหนังสือตราสารโดย ผู้ทรงเดิม หลักเรื่องการยกเลิกตัวซึ่งปรากฏในระบบกฎหมายของกลุ่มประเทศในระบบกฎหมาย Civil Law นั้นมีความเหมาะสมน้อยกว่าที่จะนำมาใช้ใน ตราสารเปลี่ยนมือระหว่างประเทศเพราะ การยกเลิกนั้นเป็นดุลพินิจของศาล ซึ่งอาจจะไม่เป็นที่รู้จักในประเทศอื่น ๆ นอกจากประเทศซึ่ง อยู่ในระบบกฎหมายดังกล่าว⁶⁹ ดังปรากฏหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตราสารหายในข้อ 78 ถึง 83 แห่ง อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตั๋วแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ

⁶⁹ Ibid., p. 182.

3.8.1 สิทธิและหน้าที่ของบุคคลซึ่งตราสารหาย ตามข้อ 78 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดว่ากรณีที่ตราสารหายไม่ว่าโดยการทำลาย ลักขโมย หรือโดยเหตุอื่น บุคคลซึ่งตราสารหายนั้นมีสิทธิที่จะได้รับชำระเงินเสมือนว่าเขายังได้ครอบครองตราสารอยู่ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขตามข้อ 78 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ดังนั้นบุคคลที่ถูกเรียกให้ใช้เงินจึงไม่อาจยกข้อต่อสู้ว่าบุคคลที่เรียกให้ใช้เงินนั้นไม่ได้ครอบครองตราสาร

บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการแสดงแนวความคิด ซึ่งปรากฏอยู่ในระบบกฎหมายทั้งหลายที่ว่าตราสารหายไม่ทำให้สิ้นสิทธิตามตราสาร ภายใต้เงื่อนไขตามข้อ 78 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ผู้ทรงเดิมยังมีสิทธิเดิมเช่นเดียวกับกรณีที่เขาคือผู้ครอบครองตราสาร การรักษาสถานะทางกฎหมายของผู้ทรงเดิมนั้นไม่เพียงแต่ให้สิทธิตามตราสารเท่านั้น แต่ยังคงมีหน้าที่ดั้งเดิมด้วย เช่น การยื่นตราสาร ทำคำคัดค้าน ส่งคำบอกกล่าวการขาดความเชื่อถือ และข้อเรียกร้องและข้อต่อสู้ที่มีอยู่ก่อนด้วย บทบัญญัติเกี่ยวกับตราสารหายนั้นบังคับใช้เฉพาะแต่กรณีที่ผู้ทรงเดิมเรียกให้คู่สัญญาแห่งตราสารใช้เงินเท่านั้น แต่ไม่รวมถึงกรณีที่ผู้จ่ายต้องใช้เงินด้วยเหตุผลที่ว่าผู้จ่ายนั้นไม่ต้องรับผิดชอบตามตราสาร⁷⁰

เงื่อนไขที่บุคคลซึ่งตราสารหายต้องกระทำ ตามข้อ 78 (2) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ มีดังนี้

(1) การส่งคำบอกกล่าวเป็นหนังสือให้แก่คู่สัญญาที่ถูกเรียกให้ใช้เงิน ระบุข้อความของตราสารหายเกี่ยวกับรูปแบบของตราสาร เพื่อประโยชน์แห่งการนี้อาจแสดงสำเนาตราสารนั้นต่อคู่สัญญาที่ถูกเรียกให้ใช้เงิน ทั้งนี้เพื่อให้คำบอกกล่าวนี้ชี้แทนตราสารหาย และปรากฏข้อเท็จจริงว่าถ้าเขาเคยมีตราสารอยู่ในครอบครองเขาจะมีสิทธิได้รับชำระเงินจากคู่สัญญาฝ่ายที่ถูกเรียกให้ใช้เงิน เช่น ขณะที่ตราสารหายนั้นเขาได้สิทธิมาโดยการสลักหลังไม่ขาดสาย และข้อเท็จจริงที่ขัดต่อผลประโยชน์ตามตราสาร เช่นระบุว่าบุคคลที่ตราสารหายและหายอย่างไร ทั้งนี้ขั้นตอนนี้นำมาใช้กับตราสารที่สมบูรณ์ในขณะหายเท่านั้น ดังนั้น ตราสารจึงไม่อาจทำให้สมบูรณ์ได้โดยการใช้คำบอกกล่าวเป็นหนังสือ⁷¹ และคำบอกกล่าวนี้มีผลเป็นคำคัดค้าน

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid., p. 183.

สำหรับตราสารขาดความเชื่อถือเพราะการไม่ใช้เงิน ตามข้อ 81 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ทั้งนี้เพราะตราสารหายนั้น ไม่เป็นเหตุยกเว้นหน้าที่ในการทำคำคัดค้าน

เมื่อได้รับชำระเงินตามตราสารหาย จะต้องจัดส่งหนังสือคำบอกกล่าวนี้ พร้อมทั้งคำคัดค้านใด ๆ และบัญชีรับเงิน ไปยังคู่สัญญาฝ่ายที่ได้ใช้เงินตามตราสารหายนั้น ตามข้อ 82 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

(2) การให้หลักประกันแก่คู่สัญญาที่ถูกเรียกให้ใช้เงิน คู่สัญญาฝ่ายใดที่ถูกเรียกให้ใช้เงินอาจเรียกให้บุคคลที่ตราสารหายให้หลักประกันเพื่อชดเชยค่าเสียหายซึ่งเขาอาจได้รับโดยเหตุที่ใช้เงินไปภายหลังจากตราสารหาย โดยบุคคลที่เรียกให้ใช้เงินและคู่สัญญาผู้ถูกเรียกให้ใช้เงินจะตกลงกันกำหนดสภาพและเงื่อนไขของหลักประกัน ถ้าไม่มีข้อตกลงเช่นนั้น ศาลอาจกำหนดให้เรียกหลักประกันหรือไม่ก็ได้ ตลอดจนกำหนดสภาพของหลักประกันและเงื่อนไข แต่ถ้าไม่สามารถให้หลักประกันได้ ศาลอาจจะสั่งให้คู่สัญญาที่ถูกเรียกให้ใช้เงินวางเงินตามจำนวนในตราสารหายและดอกเบี้ยใด ๆ และค่าใช้จ่ายซึ่งอาจจะเรียกได้ตามข้อ 70 หรือ 71 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ไว้กับศาล หรือองค์กร หรือสถาบันที่มีอำนาจ และอาจกำหนดระยะเวลาสำหรับการวางเงินนั้น และให้ถือว่าเป็นการใช้เงินต่อบุคคลที่เรียกให้ใช้เงิน

ด้วยเหตุที่ตามอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดให้คู่สัญญาที่ถูกเรียกให้ใช้เงิน ต้องใช้เงินแก่บุคคลที่ตราสารหาย อย่างไรก็ตามตราสารหายนั้นอาจตกไปอยู่กับผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งบุคคลที่ได้ใช้เงินไปนั้นไม่อาจยกข้อต่อสู้เกี่ยวกับการใช้เงินครั้งแรกขึ้นยันต่อผู้ทรงที่ได้รับความคุ้มครองได้ การให้หลักประกันเช่นนี้กำหนดขึ้นสำหรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวและเพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงที่เขาจะต้องผูกพันในการใช้เงินอีกเป็นครั้งที่สอง⁷²

3.8.2 สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาที่ถูกเรียกให้ใช้เงิน ตามข้อ 79 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดหน้าที่ของคู่สัญญาผู้ใช้เงินตามตราสารหายและมีบุคคลอื่นนำตราสารมายื่นเพื่อให้ใช้เงินในภายหลัง โดยให้บอกกล่าวไปยังบุคคลที่ตนได้ใช้เงินเพื่อจะได้ใช้ข้อเรียกร้องตามตราสาร ในวันที่มีการยื่นตราสารหรือภายในสองวันทำการถัดมา และต้องระบุ

⁷² Ibid.

ชื่อบุคคลผู้ยื่นตราสารพร้อมทั้งวันที่และสถานที่ยื่นตราสาร ถ้าไม่ส่งคำบอกกล่าวยอม ทำให้ตนต้องรับผิดชอบความเสียหายใด ๆ ซึ่งบุคคลที่ตนใช้เงินให้อาจได้รับโดยไม่เกินจำนวนเงินตามข้อ 70 หรือ 71 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ความล่าช้าในการส่งคำบอกกล่าวอาจยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวได้ หากเหตุแห่งความล่าช้านั้นอยู่เหนือการควบคุมซึ่งไม่อาจก้าวล่วงได้ และเมื่อเหตุแห่งความล่าช้านั้นสิ้นสุดลง จะต้องส่งหนังสือบอกกล่าวด้วยความพยายามอันสมควรเว้นแต่เหตุแห่งความล่าช้านั้นยังคงมีอยู่ต่อไปเกินกว่า 30 วัน นับแต่วันสุดท้ายที่ควรจะได้ส่งหนังสือบอกกล่าว

คู่สัญญาที่ใช้เงินตามตราสารหายซึ่งถูกเรียกให้ใช้เงินอีกและได้ใช้เงินไป หรือบุคคลที่เสียสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยจากคู่สัญญาที่ต้องรับผิดชอบต่อตนด้วยเหตุที่ตราสารหายนั้นย่อมมีสิทธิที่จะจำหน่ายหลักประกันนั้นในกรณีมีหลักประกัน หรือกรณีที่มีเงินวางไว้ที่ศาล หรือองค์กรหรือสถาบันอื่นที่มีอำนาจให้เรียกร้องจำนวนเงินที่วางไว้ ส่วนบุคคลซึ่งได้ให้หลักประกันไว้ตามข้อ 78 (2) นั้นอาจยกเลิกหลักประกันนั้นได้ เมื่อคู่สัญญาฝ่ายที่จะได้รับประโยชน์จากหลักประกันที่ให้อันนั้น ไม่มีความเสี่ยงในการได้รับความเสียหายจากการที่ตราสารหายอีกต่อไปตามข้อ 80 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

ตามบทบัญญัติในข้อ 80 นั้น เป็นการกำหนดกรณีและผู้ทรงเดิมหรือบุคคลที่ตราสารหายซึ่งได้ให้ประกันไว้และได้รับชำระเงินตามตราสารหายนั้น มีสิทธิที่จะได้รับการปลดหลักประกันเมื่อคู่สัญญาผู้ใช้เงินและได้รับหลักประกันนั้นไม่มีความเสี่ยงที่จะต้องผูกพันในการใช้เงินอีกเป็นครั้งที่สอง เช่น กรณีหมดอายุความตามข้อ 84 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติหรือมีข้อพิสูจน์ได้ว่าตราสารหายนั้นได้ถูกทำลายไปจริง⁷³

คู่สัญญาที่ใช้เงินตามตราสารหายย่อมมีสิทธิเสมือนว่า เขามีตราสารไว้ในครอบครองและอาจใช้สิทธิได้เมื่อได้ครอบครองหนังสือบอกกล่าวที่ต้องได้รับ ตามข้อ 82 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ เพราะหนังสือบอกกล่าวนั้นเป็นตัวแทนของตราสาร ดังนั้นคู่สัญญาจะมีสิทธิเมื่อได้ถือเอาและได้ใช้เงินตามตราสาร

⁷³ Ibid., p.184.

3.9 อายุความ

เนื่องจากการกำหนดอายุความ ตามอนุสัญญากรุงเจนีวานั้นมีความหลากหลาย อันจะก่อให้เกิดความสับสนและยุ่งยากในทางปฏิบัติ ดังนั้นอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายเอกรูปแห่งตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ และตัวสัญญาชำระเงินระหว่างประเทศจึงกำหนดอายุความไว้สองประเภท คือ กรณีที่มีอายุความสี่ปี และหนึ่งปี จากข้อ 84 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

กรณีอายุความมีกำหนดสี่ปี ได้แก่

- (1) สิทธิฟ้องผู้ออกตัวสัญญาชำระเงิน หรือผู้ค้ำประกันของเขาตามตัวสัญญาชำระเงินเมื่อทวงถาม โดยเริ่มนับแต่วันที่ในตัวสัญญาชำระเงิน
- (2) สิทธิฟ้องผู้รับรองหรือผู้ออกตัวสัญญาชำระเงิน หรือผู้ค้ำประกันของบุคคลเหล่านั้น ตามตัวสัญญาให้ชำระเงินตามวันที่กำหนด โดยเริ่มนับแต่วันถึงกำหนดชำระเงิน
- (3) สิทธิฟ้องผู้ค้ำประกันของผู้จ่ายเงินตามตัวแลกเปลี่ยน ให้ชำระเงินตามวันที่กำหนด โดยเริ่มนับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระเงิน หรือถ้าตัวแลกเปลี่ยนขาดความเชื่อถือ เพราะการไม่รับรองให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ทำคำคัดค้านหรือวันที่ขาดความเชื่อถือ หากเป็นกรณีที่มีเหตุยกเว้นไม่ต้องทำคำคัดค้าน
- (4) สิทธิฟ้องผู้รับรองตามตัวแลกเปลี่ยนให้ชำระเงินเมื่อทวงถาม หรือผู้ค้ำประกันของเขา โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่รับรองหรือถ้าไม่ได้แสดงวันดังกล่าวให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ในตัวแลกเปลี่ยน
- (5) สิทธิฟ้องผู้ค้ำประกันของผู้จ่ายเงินตามตัวแลกเปลี่ยนให้ชำระเงิน เมื่อทวงถาม โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่เขาได้ลงลายมือชื่อในตัวแลกเปลี่ยน หรือถ้าไม่ได้แสดงวันดังกล่าวให้นับตั้งแต่วันที่ในตัวแลกเปลี่ยน
- (6) สิทธิฟ้องผู้ส่งจ่ายหรือผู้สลักหลังหรือผู้ค้ำประกันของบุคคลเหล่านั้น โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ทำคำคัดค้านเมื่อตัวขาดความเชื่อถือเพราะการไม่รับรองหรือไม่ชำระเงิน หรือนับแต่วันที่ขาดความเชื่อถือ หากเป็นกรณีที่มีเหตุยกเว้นไม่ต้องทำคำคัดค้าน

กรณีอายุความมีกำหนดหนึ่งปี คือ กรณีที่คู่สัญญาที่ชำระเงินตามตราสารตามข้อ 70 หรือ 71 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ย่อมใช้สิทธิฟ้องคู่สัญญาที่ต้องรับผิดชอบภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่เขาได้ชำระเงินตามตราสาร

3.10 การตั้งข้อสงวนตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยตัวแลกเงิน และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศ

ในข้อ 88 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดให้รัฐต่าง ๆ จัดตั้งข้อสงวนได้ ณ เวลาที่ลงนาม ให้สัตยาบัน รับรอง ให้ความเห็นชอบหรือภาคยานุวัติ ว่าศาลของประเทศตน จะยอมนำอนุสัญญานี้ ไปใช้เฉพาะในกรณีที่ดินที่ระบุในตราสารว่าเป็นสถานที่ที่ส่งจ่าย ตัวแลกเงินหรือออกตัวสัญญาใช้เงินและสถานที่ใช้เงินทั้งสองแห่งตั้งอยู่ในประเทศที่เป็นรัฐภาคี แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เท่านั้น เพราะจากข้อบกพร่องของระบบอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วย กฎหมายเอกรูปของตัวแลกเงิน และตัวสัญญาใช้เงินที่เปิดโอกาสให้มีการตั้งข้อสงวนได้อย่าง มากมาย อันเป็นผลให้เกิดความแตกต่างของระบบกฎหมายในประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่ง อนุสัญญากรุงเจนีวาด้วยกันเอง ทำให้การสร้างเอกภาพของกฎหมายเกี่ยวกับตัวแลกเงินและ ตัวสัญญาใช้เงินไม่ประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ อนุสัญญาสหประชาชาติได้ ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ดังนั้นจึงได้มีบทบัญญัติห้ามการตั้งข้อสงวนใด ๆ นอกเหนือจาก ข้อสงวนดังกล่าว เพื่อขจัดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จากการตั้งข้อสงวนที่แตกต่างกันอย่าง หลากหลายดังเช่นที่เคยประสบในระบบอนุสัญญากรุงเจนีวา

นอกจากจะป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐภาคี ใช้สิทธิเลือกที่จะให้อนุสัญญาสหประชาชาตินี้ มีผลใช้บังคับในระหว่างรัฐภาคีด้วยกันเท่านั้น หรือจะยอมรับให้อนุสัญญาสหประชาชาติใช้บังคับได้ทั้งในระหว่างรัฐภาคีด้วยกัน และประเทศที่ มิได้เข้าร่วมเป็นภาคีด้วย เพราะในข้อ 2 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติกำหนดรูปแบบของ ตัวแลกเงินระหว่างประเทศ และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศที่บังคับใช้ตามอนุสัญญา สหประชาชาติว่าจะต้องระบุสถานที่อย่างน้อยสองแห่งที่อยู่คนละประเทศ โดยสถานที่ที่ส่งจ่าย ตัวแลกเงิน (หรือออกตัวสัญญาใช้เงิน) หรือสถานที่ใช้เงินแห่งใดแห่งหนึ่งจะต้องตั้งอยู่ใน ประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ จึงอาจมีบางกรณีที่อนุสัญญาสหประชาชาติ อาจนำมาบังคับใช้กับประเทศที่มีได้เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ

ดังนั้น การตั้งข้อสงวนตามข้อ 88 (1) แห่งอนุสัญญาแห่งสหประชาชาตินี้ จึงเป็น การตั้งข้อสงวนเกี่ยวกับการบังคับใช้อนุสัญญาสหประชาชาติระหว่างประเทศที่เป็นรัฐภาคี แห่ง อนุสัญญาสหประชาชาติด้วยกัน โดยสถานที่ส่งจ่ายตัวแลกเงินหรือออกตัวสัญญาใช้เงิน และ

สถานที่ใช้เงินที่ระบุในตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศจะต้องตั้งอยู่ในประเทศที่เป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ ซึ่งการตั้งข้อสงวนเช่นนี้ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างของระบบกฎหมายเกี่ยวกับตัวแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ และตัวสัญญาใช้เงินระหว่างประเทศที่ใช้บังคับในระหว่างประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ อันจะทำให้การสร้างเอกภาพของกฎหมายตัวแลกเปลี่ยน และตัวสัญญาใช้เงินที่ใช้ในทางการค้าระหว่างประเทศเป็นการสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง